

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

7^E JAARGANG

WOENSDAG 5 JULI 1922

No. 340

INHOUD

	Blz.
DE HANDELSPOLITIEK TE GENUA II door <i>Mej. Mr. E. C. van Dorp</i>	587
De Nederlandsche Postcheque- en Girodienst door <i>C. A. Burgers</i>	589
Emigratie I door <i>Jhr. J. C. C. Sandberg</i>	591
Medezeggenschap door <i>H. Amelink</i>	594
Londensche Correspondentie	596
AANTEKENINGEN:	
Gouduitvoer en credietverleening door de Nederlandsche Bank	597
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN ..	598—604
Geldkoersen.	Effectenbeurzen.
Wisselkoersen.	Goederenhandel.
Bankstaten.	Verkeerswezen.

INSTITUUT

VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

Algemeen Secretaris: *Mr. G. W. J. Bruins.*Assistent-Redacteur voor het weekblad: *D. J. Wansink.*Secretariaat: *Pieter de Hooghweg 122, Rotterdam.*Aangeteekende stukken: *Bijkantoor Ruige Plaatweg 37.*Telefoon Nr. 3000. *Postchèque- en girorekening Rotterdam No. 8408.*

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in Nederland f 20,—. Buitenland en Koloniën f 25,— per jaar. Losse nummers 50 cents.

Leden en donateurs van het Instituut ontvangen het weekblad gratis.

De verdere publicaties van het Instituut uitgaande ontvangen de abonné's, leden en donateurs kosteloos, voor zoover daaromtrent niet anders wordt beslist.

Advertenties f 0,50 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief. Administratie van abonnementen en advertenties: *Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rotterdam, Amsterdam, 's-Gravenhage.*

3 JULI 1922.

De geldruimte hield onverminderd aan, hoewel het wel een enkele maal den schijn had, dat het geldaanbod niet zoo groot was, als het zich liet aanzien. De noteering voor privaat-disconto bleef 3½ pCt., met geringen omzet. De noteering voor gelden op prolongatie bleef op 3 pCt. gehandhaafd.

Op de wisselmarkt heerschte deze week groote onzekerheid. De tendenzen wisselden soms à la minute, wat natuurlijk het zaken doen zeer belemmerde en waardoor het ook voor den handel steeds moeilijker wordt transacties af te sluiten.

In het bijzonder sprong in het oog de buitengewone daling van den Markenkoers, die heden op het nog niet bereikte punt van 59½ kwam; tegen het slot viel een kleine verbetering waar te nemen. Het groote aanbod was grotendeels voor Duitsche rekening.

Ook het Pond Sterling was in het midden dezer

week flink aangeboden, waaraan de in het buitenland geplaatste Rotterdamsche leening wel niet vreemd zal zijn. Toen het aanbod van die zijde op hield, vond een voorbijgaand herstel plaats.

* * *

Mede door de heerschende geldruimte zijn de marges op de termijn-markt zeer ingekrompen.

Het Pond Sterling dat voor eenige weken nog een agio van 3 cent per maand deed, is zelfs met een report van slechts ¼ cent per maand verhandeld. Het slot was iets beter, ¾ à 1 cent per maand. Franken en Markten op termijn waren overwegend aangeboden, hier is het agio in een disagio veranderd. Groote omzetten vonden op de termijnmarkt niet plaats en zaken kwamen slechts moeilijk tot stand.

LONDEN, 1 JULI 1922.

Gedurende de afgelopen week heeft de geldmarkt zich voornamelijk bezig gehouden met het treffen der noodige schikkingen voor den overgang tot de tweede helft des jaars. Op Dinsdag en Woensdag werden eenige kleine bedragen bij de Bank of England voor een week tegen 4 Ct. opgenomen, zulks meer met het oog om voorbereid te zijn op mogelijke eventualiteiten bij de halfjaarswisseling, dan wegens een tekort aan fondsen op het oogenblik zelve.

Tot en met Donderdag noteerde daggeld 2—2½ pCt., maar op Vrijdag, den laatsten der maand, steeg deze koers tot 2½—3½ pCt. Hoewel een levendige handel plaats vond en zich een flinke vraag ontwikkelde, ging deze dag toch zonder eenige werkelijke spanning te veroorzaken voorbij. Wel werd nog een verder matig bedrag bij de Bank opgenomen, doch het totaal dezer opnamen gedurende de week was vermeden het op dit tijdstip gebruikelijke.

De omzetten aan de discontomarkt bleven gering; de tendens was aan den flauwen kant wegens het vooruitzicht van lagere geldkoersen in de nieuwe maand. Bankaccepten van 2 tot 4 maandelijkschen looptijd deden 2¾/16—¼ pCt., terwijl 6-m.-accepten 2¼—5/16 pCt. noteerden.

DE HANDELSPOLITIEK TE GENUA.

II.

Noch in het Memorandum, noch in het Rapport is de afschaffing of de verlaging van invoerrechten aanbevolen of althans als toekomstideaal gedacht. Het eenige wat het Rapport over de tarieven zegt, betreft eenige details, waarmede men zich voorstelt de nadeelige gevolgen van het protectionisme te kunnen afwenden: zij moeten zoo ingericht zijn, op zoo-

danige wijze gepubliceerd zijn, voor zoo langen tijd geldig zijn, dat de koopman lang genoeg van te voren weet, waar hij aan toe is. Met de tarievenoorlogen moet het uit zijn.

Maar zelfs tot een algemeene aanbeveling van de meestbegunstiging konden noch het Memorandum, noch het Rapport het brengen. In het eerste werd de algemeene, wederkeerige meestbegunstiging in een noot aanbevolen door een deel der onderteekenaars, waarin men zonder moeite Italië en Engeland herkennen kan, en dat is op de conferentie alleen in zoverre gewijzigd, dat nu in het rapport ook het standpunt van Frankrijk gepreciseerd wordt: naast de algemeene meestbegunstiging wordt voor den inhoud van handelsverdragen als ander alternatief aanbevolen: een „systeem van wederkeerigheid, aangepast aan de omstandigheden”, dat wil zeggen, geen werkelijke wederkeerigheid, maar wat door de contracteerende staten als zoodanig zal worden aangenomen; met andere woorden, wat de sterkste staat den medecontractant als zoodanig zal opdringen, met nog andere woorden, dus geen wederkeerigheid, maar eenvoudig wat men elkaar zal weten af te dwingen: een houding, die contracteerende staten toch wel zouden aannemen, zonder speciale aanbeveling van de conferentie. In een noot is echter de aandacht erop gevestigd, dat de meerderheid der in de commissie tegenwoordigde staten (Engeland, Italië, Japan, Nederland behoorden daartoe), de algemeene wederkeerige meestbegunstiging als het begeerenswaardig einddoel beschouwen. Een voldoening voor Duitschland, dat de eenzijdig afgedwongen meestbegunstiging van het tractaat van Versailles, waarop Frankrijk als een voorrecht blijft staan, slecht verkroppen kan, en dan ook thans een der warmste voorvechters van de algemeene meestbegunstiging is. Zoals bekend werd in het tractaat van Rapallo dan ook de wederzijdsche meestbegunstiging opgenomen. Trouwens heeft Duitschland ook vóór den oorlog reeds de meestbegunstiging in de meeste zijner handelstractaten opgenomen, en was deze in het algemeen de basis der internationale handelspolitiek. Het is wel te voorzien, dat zij dat weer worden zal.

Daaron is het van belang, zich af te vragen, wat de vrijhandelaar zich van deze meestbegunstigingsclausule voor te stellen heeft. Men kan ze als de uiting van het kwade geweten van den protectionist beschouwen. Zoodanig men den oorlog heeft trachten te beschaffen door het oorlogsrecht, zoo tracht men het protectionisme, dat niets anders dan oorlog is, te beschaffen met de meestbegunstiging. Evenzeer insequent, evenzeer in tegenspraak met zichzelf als het oorlogsrecht is de meestbegunstigingsgedachte. Consequent toegepast vernietigt zij het protectionisme. Zij moet dan ook leiden, of tot vernietiging van zichzelf, of tot vrijhandel. En nu moet worden erkend, dat tot nu toe meest het eerste het geval is geweest.

De meestbegunstigingsclausule houdt in, dat de contractstaat vanzelf het laagste tarief geniet, dat men welken anderen staat dan ook toestaat. Het toekennen van een laag tarief aan staat X brengt dan ook mede, dat datzelfde tarief met één slag voor een geheele reeks andere staten geldt, aan welke men zich met de meestbegunstiging heeft gebonden.

De algemeene strekking der meestbegunstiging is dan ook een verlagings van rechten, onafhankelijk van de speciale tendenzen der tariefpolitiek, een directe doorbreking dier tariefpolitiek. Zij dwingt tot een gelijke behandeling van alle staten, die het voorrecht genieten, terwijl de protectionist juist rekening wenscht te houden met de verschillende beteekenissen, die de verschillende landen op de nationale productie hebben. Zoo wilde b.v. vóór den oorlog, het is een bekend feit uit de geschiedenis der meestbegunstiging, Oostenrijk-Hongarije wél Italiaansche wijnen toelaten, maar geen Fransche, Spaansche of Grieksche, welke concurrentie de Oostenrijksche wijnbouw meende niet te kunnen verdragen.

De meestbegunstiging consequent en eerlijk toegepast, havent de tariefpolitiek dan ook zoozeer, dat deze haar doel geheel gaat missen, en vrijhandel als de eenvoudige oplossing zich vanzelf voordoet. Maar er is een ander middel: en dat is, de meestbegunstiging niet consequent en eerlijk toe te passen, maar er zich op de eene of andere manier aan te onttrekken. Er is een geheele litteratuur, die zich met de meestbegunstiging bezighoudt, en waarvan de (in het oog van den protectionist) gevaarlijke werking dezer clausule en de manieren om daaraan te ontkomen den hoofdinhoud uitmaken.

Een eerste redmiddel is het vormen van een zogenaamde onvolkomen „Zollverein”, waardoor men toch aan enkele staten, voorkeurrechten toekennen kan; men verdedigt dit dan met de stelling, dat, wanneer men het meerdere, het vormen van een volkomen „Zollverein” doen kan, men ook tot het mindere gerechtigd is. Op deze kwestie is zeer de aandacht gevestigd geweest, toen er in de eerste oorlogsjaren sprake was van een Middel-Europeesche toenadering.

Een tweede middel, dat groote bekendheid geniet, is de truc om door de aanduiding van het tariefnummer de toepassing voor bepaalde landen te ontduiken. De eenvoudigste, maar ook brutaalste manier daarbij is, de aanduiding van het land van herkomst als een qualificatie te gebruiken. Zoo maakte b.v. Frankrijk een onderscheid tusschen „Europeesch koolzaad” en „niet nader aangeduid oliezaad”; of noemde men de uit Japan komende zijde met den Japanschen naam, om haar daarmee een uitzonderingspositie te kunnen geven.

Aan dit laatste misbruik heeft men in Genua een eind trachten te maken, door onder de technische waken ook dezen op te nemen: dat een eenvormige nomenclatuur voor alle tariefposten moet worden vastgesteld, die zich aanpast aan het commercieel spraakgebruik.

Een ander middel is de Amerikaansche uitlegging der meestbegunstiging. De Vereenigde Staten leggen ze namelijk zoo uit, dat men de tarifeering moet beschouwen in verband met den prijs, die daarvoor door het buitenland betaald is. Wanneer dus Amerika een meestbegunstigingsverdrag met staat A gesloten heeft, en daarna een handelstractaat met staat B sluit, waarbij een zeker artikel lager getarifeerd wordt, dan volgens het tarief, dat staat A geniet, maar staat B heeft daartegenover ook gunsten toegestaan, dan krijgt staat A alleen dat tarief, wanneer het gelijkwaardige gunsten uitdeelt. En het staat natuurlijk aan Amerika uit te maken, waarin die gelijkwaardigheid bestaat, en dus ook, geheel arbitrair het lagere tarief te weigeren. Dit is wel de meest effectieve methode, de meestbegunstiging te vermoorden.

De meestbegunstiging is dus een systeem, waarvan men maken kan wat men wil, omdat het in zichzelf onlogisch is, en dus tot transigeeren uitlokt, waarbij het er dan maar op aankomt, naar welke zijde men transigeert. Dat het het meest gehanteerde stelsel zal worden, is wel aan te nemen, waar zelfs velen, die er vroeger vrij afkeerig van waren, het thans aanbevelen; bijv. de Oostenrijksche Prof. Schüller, die er zich in zijn bekend boek: *Schutzzoll und Freihandel*, vrij sceptisch over uit liet, en die het thans als afgevaardigde te Genua aanbeval, als eenig middel tegen voortdurende tariefoorlogen.

Het zal er dus zeer veel van afhangen, in welke handen de uitvoering zal komen te liggen. En nu is er een lichtpunt. De uitvoering zal, krachtens verschillende opdrachten, mede voor een deel liggen in de handen van den Volkenbond. In de eerste plaats was den Volkenbond reeds opgedragen de beteekenissen te onderzoeken van de uitdrukking in Art. 23 van het Volkenbondstractaat, waarbij de leden van den Bond zich verplichten, om elkander „un equitable traitement du commerce” te verzekeren. De geschiedenis van dit artikel is zeer eigenaardig. In de veertien punten van Wilson stond niet „equitable” maar „equal.” Punt 3

luidde: „Removal as far as possible of all economic barriers and establishment of terms of equality in commerce among all the nations adhering to peace and associated to maintain it.” Door *Engelschen* invloed schijnt „equal” in „just” veranderd te zijn. Thans is het het *Engelsch* streven „equitable” weer in „equal” te veranderen, terwijl *Frankrijk* die uitdrukking wil behouden. Met het onderzoek dezer netelige kwestie is de Volkenbond belast. Officieel alleen maar met het onderzoek van de beteekenis van „equitable”, dat op allerlei wijze wordt uitgelegd door de verschillende leden van den Bond. Japan ziet er een aanwijzing in, dat geen lid van het bezitten van onroerend goed in het gebied van een ander lid mag worden uitgesloten: Italië, dat grondstoffen gelijk verdeeld moeten worden; Frankrijk, dat ongelijkheden in economische voorwaarden mogen worden gelijk gemaakt, een stelling, die in den protectionistischen bijbel thuishoort.

Welken uitweg zal de Volkenbond vinden? Thans is door de conferentie van Genua ook de wensch uitgesproken, dat de Bond zich zal belasten met het onderzoek van de vraagstukken, die samenhangen met het „dumping”; dat hij de uitvoering van de artikelen van het Rapport betreffende de tarieven en de in- en uitvoerrechten zal vergemakkelijken, voor welke taak de conferentie alle middelen te zijner beschikking zal stellen; en dat alle regeeringen den Bond op de hoogte zullen houden van alle veranderingen in hun tarieven en in- en uitvoerverboden.

Deze invities aan den Volkenbond zijn van groote waarde. Dat een conferentie ad hoc niet het geëigende lichaam is, om inderdaad in de zoo gewichtige vragen der handelspolitiek door te dringen, staat vast. De Volkenbond, die rustig zijn organisatie heeft kunnen vervolmaken, en welks aanbod op het oogenblik de blijken geeft van grooten ernst en uitgebreide kunde, beschikt zoowel over personeel als outillage, voor zulk werk benoodigd.

Met het oog hierop moet mij ten slotte een wensch van het hart. Het zou zeker in het belang van de geheele wereld zijn, wanneer het eenige land, dat nog als een volkmen vrijhandelsland wordt beschouwd, Nederland, een vertegenwoordiger had in de economische commissie van den Bond, die zich met deze vraagstukken bezighoudt. Nederland heeft een vertegenwoordiger in de financiële commissie, niet in de economische commissie. Zijn rang als staat geeft het niet het recht op die vertegenwoordiging aanspraak te maken, maar aan den anderen kant zijn ook staten van geen hooger rang, b.v. Ozecho-Slovakië, in de beide commissies vertegenwoordigd. Bedrieg ik mij niet, dan zou een *démarche* onzer regeering in deze richting althans in Volkenbondskringen op een gunstig onthaal kunnen rekenen. Het is overigens, dunkt mij, ook naar buiten gebleken, dat men niet alleen in Genua de houding van Nederland, dat als kleine neutrale staat inderdaad geen voordeelen voor zichzelf wenscht te behalen, maar slechts aan het reconstructienetwerk der wereld wil medewerken, op prijs heeft weten te stellen, maar dat men ook meer en meer inziet, dat Nederland weliswaar wat vierkante meters grondgebied betreft, van lagen rang is, maar nog altijd over geestelijke krachten van hoogen rang beschikt. En ten slotte zal daarvan alleen het wereldherstel te wachten zijn.

E. C. VAN DORP.

DE NEDERLANDSCHE POSTCHEQUE- EN GIRODIENST.

Naar aanleiding van de belangrijke opmerkingen van den heer Kymmell, opgenomen in het nummer van dit weekblad d.d. 28 Juni jl., willen wij beginnen er op te wijzen, dat wij gelooven, dat onze geachte opponent de gevaren, welke uit het steeds groeiende bedrag der postgirodeposito's kunnen voortvloeien, onderschat.

De vlottende schulden zijn gemakkelijk opzegbaar,

maar de girodeposito's van particulieren, welke thans ruim tachtig millioen gulden bedragen, zijn *dadelijk opeischbaar*. Wij vreezen echter, dat de directie van dit omvangrijke geldbedrijf bij de beoordeeling der verplichtingen van de door haar bestuurde instelling tegenover deposanten van een geheel ander beginsel uitgaat als onze bankiers. Wij gelooven geen tegenspraak te zullen ontmoeten, indien wij de opvatting van de directie samenvatten als volgt:

Hoewel het niet in het voornemen ligt om eene bepaling in het leven te roepen, waarbij de beschikking in contanten over het tegoed eener postrekening kan worden opgeschort, zooals bij de Rijkspostspaarbank bestaat, is uiteraard de mogelijkheid niet uitgesloten, dat zich de behoefte aan zulk eene bepaling te eenigertijd zal doen gevoelen.

Al mocht echter de bevoegdheid tot beschikking in geld tijdelijk worden opgeschort, de gelegenheid tot *gireeren* zou toch blijven bestaan en in elk geval blijft het rijk aansprakelijk voor het totaal-tegoed der postrekening.

In *zér* bijzondere gevallen van oorlog of oorlogsgevaar zou een dergelijke maatregel, op een financieel kerngezond staatslichaam toegepast, wellicht geene aanleiding tot bijzondere moeilijkheden geven.

Het is echter in dit verband, dat wij meenden te moeten wijzen op onze enorme vlottende schulden, zoo mede op de onberekenbare gevolgen, welke het blokkeeren der kasgelden van deposanten na zich zou kunnen sleepen.

Wij blijven bij deze meening; het ligt echter buiten ons bestek op dit uiterst belangrijke onderwerp thans verder in te gaan.

Gaarne stellen wij voorop, dat wij met den heer Kymmell een goeden girodienst, waarbij nagenoeg ieder is aangesloten, een belang achten voor land en volk. Ook wij meenen, dat om dat doel te bereiken niet mag worden geschroomd *binnen zekere grenzen* een geldelijk offer te brengen.

Wij gelooven ook gaarne, dat de regeering bij de instelling van den girodienst den achteruitgang der postontvangsten heeft voorzien, doch meenen, dat de verlaging der girotarieven en de verhooging der posttarieven de strekking heeft gehad, om dezen achteruitgang te accentueeren.

Volledigheidshalve moesten wij het offer, dat hierdoor jaarlijks wordt gebracht en dat zeker niet mag worden onderschat, in herinnering brengen, te meer omdat elke vermindering van inkomsten van den postdienst eene verlaging der posttarieven tegenhoudt, waardoor evenzeer groote algemeene belangen zouden worden gediend.

Naar aanleiding van de stellige verklaring van den heer Kymmell, dat de Rijksinstellingen zelfs bij de zwaarste crisis de volle beschikking over hunne saldi zouden kunnen ontberen, rijst bij ons de vraag, waarom zij er niet de voorkeur aan geven hunne gelden te beleggen in behoorlijk rentegevende Staatsfondsen. In het laatste geval zouden zij uit de gekweekte renten zeker wel in staat zijn eene reserve te vormen ter afschrijving van mogelijke koersverliezen.

Het komt ons voor, dat de rijksinstellingen, welke den girodienst werkkapitaal verstrekken, zich ten behoeve van dezen dienst een belangrijk renteoffer getroosten. Toch zal het geraamde bedrag van f 3.000.000 wegens meer gekweekte dan betaalde renten wel niet worden bereikt.

In dit verband zou het van belang kunnen zijn te weten, of een werkkapitaal van f 63.000.000 voldoende zal blijken, indien de geldomzetten de stijgende tendens der laatste jaren blijven volgen.

Wij merkten op, dat het duidelijk is, hoe zwaar ten behoeve van den girodienst het bedrijf der Posterijen wordt belast door het reusachtige aantal portvrije stukken zonder dat zulks uit de exploitatier rekening (van den postchèque- en girodienst) kan blijken. De tusschen haken geplaatste woorden zijn hier uitge-

vallen, wat de heer K. vooral op grond van het slot van ons naschrift wel zal willen aannemen.

Wij blijven bij onze meening, dat uit de exploitatierekening van den Postchèque- en girodienst moest blijken van den grooten last, welke door de verzending van portvrije stukken aan den postdienst wordt opgelegd en het tekort op de exploitatierekening der posterijen helpt verhoogen en verder dat het wenschelijk is, dat de diensten, welke de Posterijen of andere instellingen ten behoeve van den Postchèque- en girodienst verrichten, op de juiste waarde worden geschat.

Slechts als deze kosten ten volle uit de exploitatierekening van den Postchèque- en girodienst blijken, kan de volksvertegenwoordiging zich eenigermate rekenschap geven van de (zij het dan ook wellicht slechts tijdelijke) offers, welke de dienst vereischt.

In verband met de opmerking van den heer K. betreffende den loketdienst, willen wij gaarna den lezer een indruk geven van de omvangrijke werkzaamheden, welke gedurende het jaar 1921 in verband daarmee zijn verricht.

Zij bestonden uit:

- a. Het verwerken van 4.198.694 stortingen en uitbetalingen ten bedrage van bijna twee milliard gulden, verdeeld over 1700 kantoren, waar stortingen (dikwijls bestaande uit zeer veel klein bankpapier, zilverbons, zilver en zelfs pasmunt) en betalingen, beide tot elk bedrag, kunnen geschieden;
- b. het verifiëren der stortingsbewijzen of chèques en het verrichten der daarmee onmiddellijk verband houdende boekingen;
- c. de enorme dagelijksche geldverzendingen te doen verrichten inclusief het natellen dezer geldzendingen en in vele gevallen het nummeren der bankbiljetten;
- d. het overstorten en halen van gelden bij de Nederlandsche Bank of de Betaalmeesters ten behoeve van den girodienst op de centrale postkantoren;
- e. de dagelijksche en periodieke controle door hoogere en hoofdamtbanen uit te oefenen, welke in verband met de sprongsgewijze gestegen geldelijke verantwoordelijkheid der amtbanen, zeer is verzwwaard.

Wij gelooven stellig, dat eene goede contrölereregeling in verband met eenige reeds voorgekomen fraudes (zoo wel van amtbanen als van publiek) de volle aandacht heeft der directie.

De heer Kymmell schrijft:

„De heer B. acht de taxatie van de kosten van den „loketdienst op 1/10 van de kosten van den geheelen arbeid „van den girodienst op de postkantoren zeer laag” en geeft daarna eene beschrijving van den enormen arbeid, welke ten behoeve van den girodienst op de postkantoren wordt verricht, waarvan „de eigenlijke loketdienst, die na „de centralisatie overblijft, werkelijk slechts een tamelijk „bescheiden deel van het geheel vormt.”

Wij herinneren eraan dat wij schreven:

„Het komt ons voor, dat de taxatie van den Minister, die de kosten van den loketdienst inclusief geldverzendingen, stelt op 1/10 van den arbeid van den geheelen girodienst op de postkantoren, dus voor het jaar 1922 op slechts f 198.000,— zeer laag is te noemen.”

Het is dus deze schatting van f 198.000,—, welke wij „zeer laag” noemden.

Dat de werkzaamheden tot den loketdienst behorende, welke gedurende het jaar 1921 op de kantoren zijn verricht, op zichzelf beschouwd, zeer omvangrijk zijn te noemen, hebben wij boven aangetoond en uit de memorie van antwoord blijkt voldoende, dat voor 1922 eene belangrijke uitbreiding is voorzien. De heer Kymmell verklaart niet, dat het bedrag van f 198.000,— inderdaad voldoende is om de kosten van den loketdienst over 1922 te dekken, doch bevestigt met nadruk, dat de verhouding van 1/10 juist is. Ons blijft dus geen andere conclusie dan de meening te opperen, dat het geheele bedrag van f 1.980.000,—, dat voor de uitvoering van den dienst op de postkantoren is geraamd, aan den lagen kant is geschat.

De girodienst, het jongste kind van „tante Pos”, heeft echter soms een streepje voor.

Het economische doel van giro is volgens de Directie: „Betaling zonder geldverplaatsing”. Als wij er echter op wijzen, dat de enorme geldverplaatsingen van het platte land naar de groote steden, welke vroeger door het publiek en vooral door de banken werden bewerkstelligd, hetgeen voor de posterijen een bron van inkomsten vormde, verre van te zijn opgehouden, thans binnen den boezem en op kosten dier administratie plaats vinden, dan antwoordt de heer K.:

„Dat is zeer verblijdend. Het bewijst, dat de dienst aan „zijn doel begint te beantwoorden, de gelden tot zich trekt „en het doen van betalingen zonder contant geld bevordert.”

Wij zijn van oordeel dat deze buitengewoon groote geldverplaatsingen meer aan misbruik, dan gebruik van giro zijn toe te schrijven en dus behooren te worden ingeperkt.

Dat het plan van den Minister van Financiën den postchèque- en girodienst met een groot deel van den dienst van 's Rijks schatkist te belasten uitvoerbaar zal blijken, nemen wij op gezag van den heer Kymmell en andere deskundige adviseurs van den Minister van Financiën aan. Wij beschikken niet over de noodige gegevens en achten ons ook niet bevoegd, daarover een oordeel uit te spreken. Wij wezen er slechts op, dat in verband met den fenomenalen groei van den postchèque- en girodienst gedurende de laatste jaren, de vraag mocht worden gesteld „of het niet wenschelijk zou zijn dien groei niet te forceeren en de directie in de gelegenheid te stellen eerst de voorgenomen reorganisatie, welke beoogt de giro-administratie in den Haag te concentreren, te voltooien.”

„De dienst zal daar na zelfs „selfsupporting” worden”, meent de heer K. en wij voegen er aan toe, dat dus eene groote uitbreiding daar voor is af te raden.

Zou het bovendien niet voorzichtig zijn af te wachten of de financieele resultaten der voorgenomen reorganisatie werkelijk aan de hooggespannen verwachtingen zullen beantwoorden?

Wij achten de vraag of de overdracht van den dienst van 's Rijks schatkist aan de giro-administratie in den ontwikkelingsgang van ons betalingssysteem ligt hier niet aan de orde, doch spreken den wensch uit, dat alvorens de daartoe strekkende beslissing valde, vast sta, dat de Postchèque- en girodienst voldoet aan redelijke eischen van rentabiliteit.

Wij zouden voorloopig gaarne eene geleidelijke hervorming van ons betalingssysteem zien plaats hebben.

De maandelijksche pensioenbetaling op coupons, welke binnenkort vooral de postkantoren in de groote steden zéér zal bezwaren, zou daar geheel op de betaalmeesters kunnen worden gelegd, terwijl ook het beheer der provinciale fondsen, waarover het rijk thans de rentelooze beschikking heeft, in hunne handen zou kunnen blijven.

Het 21-tal betaalmeesterskantoren, waarvoor in 1922 slechts f 270.000,— behoefde te worden uitgetrokken, zou bovendien in verband met andere zeer te waardeeren maatregelen, welke het Ministerie van Financiën overweegt (o.a. bevordering van bankgiro voor de groote betalingen, waarvoor postgiro soms minder voldoet) belangrijk kunnen worden ingekrompen.

Ook brengen wij gaarne hulde aan den heer Kymmell, die niets malaat om het gebruik van den girodienst aantrekkelijk te maken en op mooie resultaten kan wijzen.

Wij hopen, dat de directie de vele schuldeischers van den Staat, waaronder alle kleine luiden, die thans nog contant geld begeeren en daaraan ook behoefte hebben, later geheel vrijwillig of hoogstens door zachten drang haar huis zal zien ingaan. Indien men echter dezen menschen postchèque's toezendt of hen dwingt eene girorekening te openen, dan worden de geldbetalingen eenvoudig van de 21 betaalmeesterskantoren en de onder hen ressorteerende ontvangers,

die aan dezen arbeid gewend zijn, naar de 1700 postkantoren verplaatst.

Het valt buiten het bestek van deze verhandeling in te gaan op de talloze moeilijke vraagstukken, niet het minst van comptabelen aard, waarvoor het gemakkelijker zal blijken geleidelijk dan in eens eene goede oplossing te vinden. Ook zal het publiek zich dan vlotter aan de nieuwe regeling aanpassen en ten slotte uit zichzelf postrekeningen openen, waarop het zijne gelden laat staan.

Wij beschouwen dezen weg als den veiligsten en minst kostbaren om het economisch ideaal van giro „Betaling zonder geldverplaatsing” voor de betalingen uit 's Rijks schatkist te verwezenlijken.

C. A. BURGERS.

EMIGRATIE.

Een brandend Europeesch vraagstuk.

I.

Door de verwoesting aangericht door den Wereldoorlog en de daaruit voortgekomen economische crisis is thans in de meeste landen van Europa de aandacht meer dan ooit gevestigd op emigratie.

In de meeste landen van Europa.

En het is wel eigenaardig, dat de sterkste drang naar emigratie gevonden wordt in de Europeesche landen, die in den strijd betrokken waren, zelfs in die der overwinnaars, niettegenstaande het groot aantal verliezen aan menschenlevens in den strijd geleden.

Slechts Frankrijk maakt eene uitzondering, daar bestaat behoefte aan immigranten om de opgevalden plaatsen in te nemen, tenminste in het landbouwbedrijf.

Maar Italië en Polen bijvoorbeeld, waaruit ook vóór den oorlog groote aantallen verhuisden, zoowel naar landen binnen als naar landen buiten Europa, leveren ook nu weer massa's trekkers, niettegenstaande het weggaan nu zooveel moeilijker is geworden door verschillende beperkende bepalingen in vele immigratielanden en zooveel kostbaarder door de zooveel hogere passagekosten.

Vooral deze passagekosten zijn een ernstige belemmering voor de treklustigen in het verarmde Europa en in het bijzonder voor die uit landen met gedeprecieerde geldwaarde, zooals Polen, Duitschland, Oostenrijk e.a.

Toch zoeken er ook uit deze landen velen een heenkomen naar het buitenland, al hun bezit te gelde makend om de reiskosten te kunnen voldoen.¹⁾

Evenzoo openbaarde zich in Zwitserland — volgens het laatste jaarverslag van het „Auswanderungsamt” — een sterke neiging tot emigreren, vooral onder de duizenden werkloozen.

De treklustigen richtten vereenigingen op, waarin beraadslaagd werd over het in gemeenschap verkrijgen van kosteloos land, georganiseerde ontginning van aan kolonisten verstrekte gronden, coöperatieven in- en verkoop, ja zelfs over kappen van oerbosch met stoomzaagmachines en bewerking van dien grond met stoomploegen, e.d.g. voordat men nog zelfs wist of ergens land te krijgen zoude zijn.

Op grond van eenige bepalingen in de Immigratie- en Koloniatiewetten van overzeesche staten werd maar beweerd en aangenomen, dat ieder landverhuizer daar kosteloos land, onderkomen, gereedschappen, voeding enz. ontving. Door zulke waanvoorstellingen misleid, wilden ongeveer 200 gezinnen te zamen, zonder eenige voorbereiding voor de toelating en ontvangst in het vreemde land getroffen te hebben, naar Venezuela, en dozijnen andere gezinnen naar Canada, Brazilië, Paraguay of Australië trekken.

Het kostte de grootste moeite de menschen aan het

verstand te brengen, aan welke ernstige gevaren zij zich zouden bloot stellen.

Waren het eerst vooral de intellectuele arbeidskrachten, die hun land verlieten, omdat zij door de gewijzigde omstandigheden hun bestaan verloren in 't eigen land of aldaar geen voldoende bestaansmogelijkheden meer konden vinden, naarmate de werkloosheid onder de arbeidersklasse toenam, werd ook door hen emigratie als een uitkomst beschouwd, waarvan echter zeer velen om der kosten wille moesten afzien, anderen weerhouden werden door de ook in de immigratielanden heerschende crisis en daaraan gepaarde werkloosheid.

In de meeste immigratielanden konden, behoudens een klein getal industrieele arbeiders, nog slechts landbouwers en landarbeiders en huishoudelijke krachten een redelijk bestaan vinden, ja zelfs was ook voor hen de toestand in verschillende dier landen maar weinig gunstig.

De bezwarende kosten aan emigratie verbonden bracht in verschillende landen het denkbeeld van gesteunde emigratie naar voren en hier en daar tot verwezenlijking.

In het bijzonder is dat in Engeland het geval geweest, waar de toepassing vergemakkelijkt werd door de medewerking van de tot het Britsche Rijk behorende immigratielanden, de Dominions, voor welke een vermeerdering van de dunne bevolking van het hoogste belang is.

Groot-Brittannië, dat bij het einde van den oorlog voor de groote moeilijkheid stond om aan de duizenden in de gewone samenleving terugkeerende militairen van leger en vloot en de niet meer benodigde arbeidskrachten in de oorlogsindustrieën en in de nevendiensten van leger en vloot weer anderen arbeid en bestaansmogelijkheid te verschaffen, voor de moeilijkheid om den staat zoo spoedig mogelijk te ontlasten van de geldelijke zorg voor die duizenden vrouwen en mannen, greep daartoe ook het middel aan van emigratie met geldelijken steun o.a. in den vorm van vrije passage, terwijl de Dominions de zorg op zich namen om de binnenkomende ex-service woenen and men te plaatsen in huishoudelijke betrekkingen en op het land, zoo noodig na eene korte voorafgaande opleiding in het landbouwbedrijf.

Trof men destijds deze maatregelen voor de vrijkomende militairen, werkers en werksters van leger en vloot, thans stelt men zich in Engeland en de Dominions voor in dienzelfden geest werkzaam te zijn, teneinde Groot-Brittannië te ontlasten van de duizenden werkloozen, wier onderhoud als een steeds drukender last wordt gevoeld.

Daartoe is in het Britsche parlement een wetsvoorstel ingediend, de „Empire Settlement Bill” (zie bijlage 1), dat reeds in tweede lezing in het Britsche Parlement werd aangenomen.

De wet beoogt samenwerking tusschen de Regeering van Groot-Brittannië en de Regeeringen van de Dominions of eenig deel daarvan of met erkende particuliere Vereenigingen, 't zij in het Vereenigd Koninkrijk of in de Dominions, ter uitvoering van overeengekomen ontwerpen, inhoudend 't zij ontginning van of vestiging op het land of ontwerpen ter vergemakkelijking van vestiging door hulp in de reiskosten enz.

Geen overeenkomst kan worden aangegaan zonder de toestemming van het Departement van Financiën. De uitgaven zullen in het loopende financiële jaar (1922) £ 1.500.000 en in de volgende £ 3.000.000 niet mogen overschrijden, niet meegerekend het mogelijk ontvangen bedrag aan interest voor of terugbetaling van gedane voorschotten.

Het tijdperk, waarin gelden kunnen worden verstrekt ter uitvoering van overeengekomen ontwerpen is beperkt tot vijftien jaar, terwijl verder is bepaald, dat ten genoegen van het departement van Financiën moet blijken, dat de bijdragen van de overzeesche Re-

¹⁾ Een zeer groot percentage der emigranten wordt in staat gesteld de reis te maken door geldelijke hulp van familieleden of kennissen, die reeds in den vreemde gevestigd zijn; gewoonlijk wordt die hulp verleend in den vorm van betaalde passagebiljetten.

geeringen of particuliere vereenigingen in de uitgaven ter uitvoering van eenig overeengekomen ontwerp in eene goede verhouding staan tot de bijdragen uit de Rijksfondsen en dat deze laatste bijdragen in geen geval meer zullen bedragen dan de halve kosten voor de uitvoering benoodigd.

Bij de verdediging van het wetsvoorstel in het Parlement door Kolonel Amery zeide deze o.m. het navolgende:

De voorgestelde maatregel was gegrond op driejarige ervaring opgedaan na den oorlog door the Government Emigration Scheme Committee bij zijn arbeid ten behoeve van de „Ex-Service men”, aan wie onder zekere voorwaarden vrije passage ook voor hun gezin werd toegestaan bij emigratie naar de Britsche zelfbesturende gewesten.

De Dominions beperkten feitelijk de mogelijkheid tot personen van heiderlei geslacht, die bereid waren zich in het landbouwbedrijf te begeven of huishoudelijke diensten te verrichten. Het was mogelijk in die drie jaren 50.000 „ex-service men” te helpen; met inbegrip der gezinnen emigreerden op deze wijze 100.000 personen uit het Vereenigd Koninkrijk naar de Dominions. Dank zij de genomen maatregelen en de toegepaste selectie was slechts voor een zeer klein percentage van deze menschen de emigratie eene mislukking geworden, terwijl een belangrijk aantal op weg was om tot goeden welstand te geraken.

Kolonel Amery vestigde nadrukkelijk de aandacht van de parlementsleden op het persoonlijke en humane karakter van het werk. Het was juist deze aard van het werk, die hem het meest had aangetrokken en hem had doen voelen, dat indien ooit eenig werk was verricht, dat de moeite loonde, het dit werk was.

Het loonde zeker de moeite, bezien van het standpunt van de oud-strijders en oorlogsverkers, maar het loonde evenzeer de moeite, bezien uit een nationaal oogpunt.

De vrije passage was beschikbaar voor allen die oorlogsdiensten hadden bewezen, ongeacht hunne geldmiddelen, maar inderdaad behoorden de vertrekkenden naar schatting voor 80 of 90 procent tot de werklozen of dezulken, die al spoedig ten laste van de werkloosheidsfondsen zouden zijn gekomen.

De kosten van deze passage beliepen £ 2.700.000. Dezelfde personen zouden aan de gemeenschap in verschillende vormen van steun ongeveer £ 3.000.000 gekost hebben.

Groot verschil tusschen deze cijfers is er niet, *maar het groote onderscheid ligt in het feit, dat in het laatste geval zij nog steeds hier in 't land zouden zijn en nog steeds werkloos, en in toenemende mate minder geschikt tot arbeid, een voortdurende last voor de gemeenschap en eene verzwakking van de natie.* Zooals het nu is echter, *verrichten zij productieven arbeid*, terwijl velen op weg zijn eigen baas te worden.¹⁾

Kolonel Amery wees verder op het wenschelijke in 't bijzonder aandacht te schenken aan emigratie van jongens en meisjes, dit ook in verband met de omstandigheid, dat de volwassen arbeiders in het Britsche Rijk voor 90 procent industrie-arbeiders zijn en derhalve voor het meerendeel voor immigratie in de Dominions thans niet in de termen vallen. De jeugd echter, die nog geen vak gekozen heeft, kan in het landbouwbedrijf worden opgeleid en door hunne emigratie zoude ertoe medegewerkt worden, dat in de reeds te veel arbeiders tellende industriele en andere beroepen niet nog meer aanbod kwam en nog meer werkloosheid, terwijl ook de jeugd behoed wordt voor de geestdoodende haantjes, die geen kennis vereischen en geen toekomst in hebben.

¹⁾ Kolonel Amery had hierbij ook kunnen wijzen op het voordeel, dat door die emigratie ook de Engelsche stoomvaartlijnen en die der Dominions gesteund worden in deze voor hen zoo moeilijke tijden; het bestede bedrag aan passagegelden komt aan nationale ondernemingen ten goede en blijft derhalve in het Rijk.

In dit verband vestigde spreker de aandacht op de uitmuntende resultaten, bereikt met de „Dr. Barnardo's Homes”, zowel in Australië als in Canada.

Als een merkwaardigheid zij hier aangeteekend, dat schrijver dezes van Canadeesche zijde vernam, dat onder de huidige Canadeesche parlementsleden verscheidenen zijn, van de Barnardo's Homes afkomstig.

Het werd medegedeeld ter illustratie van de verzekering, dat aan de opvoeding dier kinderen de grootste zorg wordt besteed.

Omtrent de uitvoering van de wet merkte Kolonel Amery nog op, dat deze wet den Minister van Koloniën en het Oversea Settlement Committee (behoorende tot het Oversea Settlement Office, dat is het Britsche emigratiebureau) de macht verleende daadwerkelijk samen te werken met de overzeesche Regeeringen, of met verantwoordelijke particuliere vereenigingen.

Ik vermeen er nadrukkelijk de aandacht op te moeten vestigen, dat de Britsche wet de uitvoering — behoudens toezicht van den Minister van Financiën — in handen legt van de organen, die speciaal met emigratie op de hoogte zijn en daarmee bemoeienis hebben en niet in handen van den Minister van Arbeid en zijne organen voor arbeidsbemiddeling.

Ook in de overzeesche gewesten berust het werk in handen van den immigratie- en kolonisatie-dienst, welke uiteraard waar gewenscht of noodig dankbaar gebruik maakt van de hulp der organen voor arbeidsbemiddeling, maar in geen geval het werk aan die organen overlaat.

En terecht niet.

Migratiewerk verschilt hemelsbreed van arbeidsbemiddelingswerk en slechts zij, die door studie en ervaring met migratiewerk ten volle vertrouwd zijn, kunnen in staat worden geacht eene zoo moeilijke en hoogst verantwoordelijke taak naar behooren te vervullen.

Het is dan ook ten onrechte, dat door sommigen uit het feit, dat emigratie is ondergebracht bij het Internationaal Arbeidsbureau van den Volkenbond, de conclusie is getrokken, dat emigratiebemiddeling en arbeidsbemiddeling eigenlijk in wezen slechts weinig of niet verschillen.

Die conclusie is even weinig gefondeerd als eene, die zoude inhouden dat emigratie inhaerent is aan Landbouw, of Nijverheid, of Handel, omdat de Nederlandsche Vereeniging Landverhuizing bij het Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel is ondergebracht.

Bij bestudeering van de Besluiten van de Emigratie-Commissie der Internationale Arbeidsorganisatie in Augustus 1921 te Genève genomen, welke door mij in dit weekblad van 19 October 1921 werden besproken, blijkt echter duidelijk genoeg, dat arbeidsbemiddeling en emigratiebemiddeling als geheel verschillende diensten worden beschouwd, al is samenwerking natuurlijk dikwijls mogelijk en gewenscht. De 5de resolutie bijvoorbeeld spreekt de wenschelijkheid uit, dat in het belang van de emigranten en immigranten voortdurende verbindingsen worden tot stand gebracht *tusschen de openbare arbeidsbeurzen en de openbare emigratie- of immigratiediensten*, alzoo kennelijk met het doel deze laatstgenoemde diensten in de gelegenheid te stellen om, waar gewenscht of noodig van deze openbare arbeidsbemiddeling gebruik te maken, *niet* om de emigranten of immigranten ter behandeling aan die beurzen over te dragen.

Maar in het bijzonder vestig ik de aandacht op de 24e resolutie, welke luidt:

„In aanmerking nemend, welk een gewichtige beteekenis de migratie heeft voor de onmiddellijke belangen van een groot aantal naties en voor de toekomst van den wereldvrede, aan den anderen kant in het oog houdend de ingewikkeldheid der opgeworpen vraagstukken en de noodzakelijkheid ze grondig en doorlopend te bestudeeren, zoekt de commissie aan den Raad van Beheer van het Internationaal Arbeidsbureau om de oprichting in over-

„weging te nemen van eene commissie uit een beperkt aantal leden bestaande, welke commissie, zoo noodig een beroep doende op de medewerking van technische deskundigen, ten doel heeft het Arbeidsbureau bij te staan in zijn taak en de ontwikkeling van deze (migratie) vraagstukken van dag tot dag met volle zedelijke autoriteit te volgen.”

Hieruit blijkt, dat zelfs het Internationaal Arbeidsbureau, niettegenstaande het zoo uitmunten geoutilleerd is en kan beschikken over alle mogelijke gegevens van vrij wel alle landen, de noodzakelijkheid inziet zich ten opzichte van het zoo moeilijke en hoogst gewichtige migratieprobleem te doen ter zijde staan door eene commissie, voor welke, indien noodig, een beroep op technische deskundigen moet open staan.

Bij emigratie naar aangrenzende landen en vooral bij tijdelijke emigratie van industriële arbeiders b.v. zal somtijds de dienst der arbeidsbemiddeling op zichzelf het noodige kunnen verrichten, in 't bijzonder wanneer van tevoren zekerheid van tewerkstelling in het vak van den betrokkene bestaat, een arbeidscontract kan worden afgesloten, enz.

Bij teleurstelling is de terugkeer naar het eigen land dan veel gemakkelijker, weinig kostbaar en de risico is bij afsluiting van een contract uiteraard gering.

Zijn die gunstige voorwaarden echter niet aanwezig, bepaalt de kwestie zich niet tot feitelijke arbeidsbemiddeling zonder meer, dan is de hulp, de voorlichting van den emigratiedienst altijd onmisbaar.

Dit is b.v. vrijwel regel bij overzeesche emigratie, waarbij voorafgaande zekerheid van tewerkstelling uitzondering, afsluiting van een arbeidscontract zeer hooge uitzondering, in de Ver.-Staten zelfs nadrukkelijk verboden is.

Bij arbeidsbemiddeling heeft men in hoofdzaak slechts rekening te houden, wat den betrokken arbeider betreft, met zijne vak kennis, bij emigratie moet iedere treklustige in de eerste plaats ingelicht en geholpen, c.q. gewaarschuwd worden in verband met zijne persoonlijke eigenschappen.

De arbeidsbemiddeling kan veel meer aan de oppervlakte blijven, de emigratiebemiddeling moet veel dieper op de kwestie ingaan, wil zij de treklustigen voor ellende behoeden.

Omtrent de Engelsche plannen zij nog aangetekend, dat in de Conferentie van de eerste Ministers van de Dominions en van het Vereenigd Koninkrijk (in Februari 1921) de eerstgenoemden zich namens hunne gewesten bereid verklaarden tot volledige samenwerking met Groot-Brittannië overeenkomstig de voorstellen, met dien verstande, dat Zuid-Afrika erop wees, dat het beperkte arbeidsveld voor blanken in de Unie niet toeliet in die mate en op dezelfde wijze aan de plannen deel te nemen als de andere dominions.

Opgemerkt dient evenwel, dat mocht al de Eerste Minister van de Federatie Australië in de Conferentie toezeggingen hebben gedaan, de uitvoering niettemin afhankelijk bleef van de medewerking der verschillende daartoe behoorende Staten.

En nu blijkt, dat de politieke partijen in Australië het over de wenschelijkheid om de Britsche emigratie te bevorderen volstrekt niet eens zijn en dat de arbeiderspartij zich daartegen verzet.

Tot nog toe is dan ook West-Australië de eenige Staat, die ernstige maatregelen heeft getroffen om de overeenkomst tusschen de Eerste Ministers gesloten tot uitvoering te brengen.

Zuid-Australië en Victoria hebben nog de handen vol met de gedemobiliseerden van leger en vloot, terwijl Queensland niet ongeneigd is wat te doen, maar slechts op door dien staat te stellen bijzondere voorwaarden.

In Nieuw Zuid-Wales, dat eene arbeidersregering had, was men tegen immigratie gekant; bij de kort geleden gehouden verkiezingen heeft de arbeiderspartij echter eene ernstige nederlaag geleden, zoodat

men hoopt en verwacht, dat de nieuwe Regering gunstiger gestemd zal zijn tegenover de plannen en hare medewerking daaraan zal verleen.

In Nieuw-Zeeland en Canada zijn de plannen gunstig ontvangen.

Intusschen is in Australië op initiatief van den Chef van den Federalen immigratiedienst opgericht eene „Vereeniging voor nieuwe Kolonisten”, waaraan deelnemen sociale, religieuze, industriële en financiële, doch geene arbeidersorganisaties; het streven is door deze samenwerking de tusschen de Britsche en Federale Australische Regering overeengekomen migratieplannen te bevorderen, niettegenstaande den tegenstand van arbeiderszijde.

Hoezeer emigratie thans in Europa de belangstelling heeft van de Regeeringen blijkt ook uit de nieuwe wetten op dat gebied, die in voorbereiding of in behandeling zijn in Duitschland, Frankrijk, Roemenië, Polen, Finland, Italië, Griekenland en Servië-Kroatië-Slowenië, terwijl in Tsjecho-Slowakije kort geleden een in vele opzichten zeer goede wet werd afgekondigd.

Voorts kwamen emigratieverdragen tot stand tusschen Frankrijk eenerzijds en Polen, Italië en Tsjecho-Slowakije anderzijds, tusschen Italië en Brazilië, Italië en Luxemburg en tusschen Oostenrijk en Polen, welke verdragen voornamelijk betrekking hebben op (tijdelijke en voortdurende) emigratie van arbeiders. In Zwitserland, België, Spanje, Portugal en Duitschland zijn onderhandelingen geopend om dergelijke verdragen af te sluiten.

Ook in de immigratielanden valt groote werkzaamheid op dit gebied vast te stellen.

Brazilië overweegt wijzigingen in de bestaande wetgeving, Canada gaat eene nieuwe emigratiepolitiek volgen, waarvan het belangwekkendst is, de instelling van verschillende Regeeringsbureaux op het vasteland, o.a. één te 's-Gravenhage, op wier leiders de taak rust de visa af te geven, met dien verstande, dat het visum slechts verkrijgbaar zal zijn voor die personen, welke na ingewonnen informatie door die leiders, voor immigratie in Canada geschikt worden geacht. De beslissing omtrent toelating, behalve wat de geneeskundige keuring betreft, wordt daardoor naar Europa en zelfs meestal naar het land van inwoning verplaatst, waardoor aan treklustigen die niet toelaatbaar zijn veel moeite, kosten en ellende wordt bespaard, terwijl de Canadeesche Regering hiermede op een gemakkelijke wijze alle on- of minder gewenschte elementen buitensluit.

Over Australië werd hierboven reeds iets opgemerkt.

In de Vereenigde Staten is de tegenstand tegen immigratie nog steeds groot en wel voornamelijk van den kant der arbeiders. Hieraan moet voor een deel worden toegeschreven dat de zoogenaamde drie-procents wet, welke het „aantal” toelaatbaren sterk beperkt en o.a. voor Nederland tot 3602 per fiscaal jaar heeft teruggebracht, vanaf 1 Juli jl. weder met twee jaar is verlengd. Voor een ander deel ligt de oorzaak in het feit, dat de Immigratie-Commissie uit de Volksvertegenwoordiging met het ontwerpen van nieuwe wetsvoorschriften nog niet gereed is gekomen.

Een eigenaardig gevolg van de 3-procents wet is, dat de Italiaansche Regering in het belang der Italiaansche Scheepvaartmaatschappijen besloten heeft, het zoo sterk beperkte vervoer van Italiaansche emigranten te reserveeren voor die maatschappijen en de buitenlandse van mededingen uitsluit. Aan de Italiaansche emigranten, onverschillig van welken stand of positie, wordt verboden zich in vreemde havens in te schepen.

Ten einde overtreding van dit verbod te voorkomen, wordt geen visum afgegeven, indien de aanvrager niet een bewijs overlegt, dat hij passage heeft bij een Italiaansche scheepvaartmaatschappij. Van buitenlandse zijde moet tegen dezen maatregel reeds zijn geprotesteerd.

Overigens mag gelukkig een toenemende neiging naar internationale regeling ter oplossing van de vele migratiemoelijkheden worden geconstateerd.

J. C. C. SANDBERG.

Bijlage 1.

EMPIRE SETTLEMENT.

A

BILL to

Make better provision for furthering British settlement in His Majesty's Oversea Dominions.

Be it enacted by the King's most Excellent Majesty, by and with the advice and consent of the Lords Spiritual and Temporal, and Commons, in this present Parliament assembled, and by the authority of the same, as follows:

Power of Secretary of State to operate in schemes.

1. (1) It shall be lawful for the Secretary of State, in association with the government of any part of His Majesty's Dominions, or with approved private organisations either in the United Kingdom or in any part of such Dominions, to formulate and co-operate in carrying out agreed schemes for affording joint assistance to suitable persons in the United Kingdom who intend to settle in any part of His Majesty's Oversea Dominions.

(2) An agreed scheme under this Act may be either:

- (a) a development or a land settlement scheme; or
- (b) a scheme for facilitating settlement in or migration to any part of His Majesty's Oversea Dominions by assistance with passages, initial allowances, special training or otherwise;

and shall make provision with respect to the contributions to be made, either by way of grant or by way of loan or otherwise, by the parties to the agreed scheme towards the expenses of the scheme.

(3) The Secretary of State shall have all such powers as may be necessary for carrying out his obligations under any scheme made in pursuance of this Act.

Provided that —

(a) the Secretary of State shall not agree to any scheme without the consent of the Treasury, who shall be satisfied that the contributions of the government or organisation with whom the scheme is agreed towards the expenses of the scheme bear a proper relation to the contribution of the Secretary of State; and

(b) the contribution of the Secretary of State shall not in any case exceed half the expenses of the scheme; and

(c) the liability of the Secretary of State to make contributions under the scheme shall not extend beyond a period of fifteen years after the passing of this Act.

(4) Any expenses of the Secretary of State under this Act shall be paid out of moneys provided by Parliament:

Provided that the aggregate amount expended by the Secretary of State under any scheme or schemes under this Act shall not exceed one million five hundred thousand pounds in the financial year current at the date of the passing of this Act, or three million pounds in any subsequent financial year.

2. This Act may be cited as the Empire Settlement Act, 1922.

MEDEZEGGENSCHAP.

Ten vervolge op de in de nos. 330, 331, 333, 334, 335 en 338 afgedrukte antwoorden van de heeren van Heek, Wilton, van Beuningen, Regout, Kuiper en Kupers volgt hieronder dat van den heer H. Amelink.

* * *

Gaarne voldoen wij aan het verzoek van de Redactie, om ook onzerzijds enkele gedachten te geven omtrent het vraagstuk van het medezeggenschap der arbeiders in de bedrijven. Wij meenen goed te doen, daarbij zooveel mogelijk korthed te betrachten en zullen daarom onze meening in één artikel concentreeren. Dat kan te gemalkelijker, wijl door den heer Smeenk, die ook 2e Voorzitter is van het Christelijk Nationaal Vakverbond, reeds een viertal artikelen over medezeggenschap in dit tijdschrift is gepubliceerd, in welke artikelen vrijwel weergegeven wordt de meening, die in den kring der Christelijke Vakbeweging te dezer zake wordt voorgestaan.

De gedachte, dat aan de arbeiders medezeggenschap moet worden gegeven, is in de laatste jaren met sterken aandrang naar voren getreden.

Allerlei omstandigheden — de ruimte van dit artikel laat niet toe deze alle te bespreken — hebben daartoe medegewerkt. In de jaren vóór den oorlog beperkte de eisch, dien de arbeiders stelden ten opzichte van medezeggenschap, zich tot medezeggenschap in de vaststelling der arbeidsvoorwaarden. Aan het vragen om medezeggenschap in het bedrijf zelve werd zelfs niet gedacht.

Dat kon ook niet anders. Hoe was toch de positie?

De in het laatst der achttiende en begin der negentiende eeuw opgekomen groot-industrie had, onder het individualistisch beginsel der Fransche revolutie en geleid door de school van Adam Smith met haar valsche vrijheidsbegrip, van den vrijen arbeider schier niet anders doen overblijven, dan den modernen loonslaaf, die totaal afhankelijk was van zijn broodheer.

De werkgever stelde het loon vast, dat den arbeider in ruil voor zijn arbeid zou worden gegeven, zij het al, dat dit in sommige gevallen beïnvloed werd door de wet van vraag en aanbod. De werkgever bepaalde hoe lang de arbeider zou werken. Van voorziening in geval van ziekte, ongeval, werkloosheid, invaliditeit en ouderdom was geen sprake. Kwam het al eens een enkelen keer voor, dat een werkgever ook in dat opzicht wat deed, dan was het een gunst, die het hem beliefte te geven, of niet te geven. Door den werkgever werden vaak allerlei wetten en reglementen vastgesteld, waaraan de arbeider zich had te onderwerpen en waarnaar hij zich had te gedragen. Deze arbeidsreglementen werden vastgesteld, zonder dat de arbeiders daarop ook naar eenigen invloed hadden. Er werd geheel over hen, zonder hen beslist. Mr. E. van Beresteijn zegt daarvan in zijn in 1903 verschenen proefschrift: *Arbeidsreglementen*:

„Omdat de arbeid de eenige bestaansbron is voor den arbeider, moet hij in den regel wel toestemmen in het equatieloon; weigeren beteekent voor hem hongeren. Is het contract eenmaal afgesloten, dan is volgens de wet slechts een verbinding van huur en verhuur ontstaan, doch inderdaad is de arbeider, wat betreft zijn geheele persoonlijkheid, in de macht van zijn patroon gekomen.”

Aan dien rechtloozen toestand moest een einde worden gemaakt. Voordat eenige wetgever eraan dacht, de arbeiders te hulp te komen, grepen deze maar het middel der vakorganisatie, om, door collectief hun eischen te stellen, invloed op de vaststelling der arbeidsvoorwaarden uit te oefenen en daarin medezeggenschap te verkrijgen.

Deze eisch van medezeggenschap is een eisch van rechtvaardigheid en Christelijk beginsel.

In het productie-proces treden tweërlei factoren op: eenerzijds de werkgever, de bedrijfsleider, anderzijds de arbeiders. Zoo was het althans vroeger. In den lateren tijd is het misschien meer juist, drieërlei factoren te onderscheiden: kapitaal, technische leiding en arbeid. Immers, in de vennootschap zien wij wel den bezitter der productiemiddelen, maar geen persoonlijke bezitter. De aandeelhouders verstrekken het kapitaal, doch dragen de leiding over aan den directeur, die de eerste dienaar der onderneming is. Voor de arbeiders maakt dit echter geen verschil. De belangen van de bedrijfsleiding zijn met die van het kapitaal zoo eng verbonden, dat de bedrijfsleider als de vertegenwoordiger van het kapitaal moet worden beschouwd.

Nu wordt onzerzijds gaarne erkend de groote beteekenis van kapitaal en bedrijfsleiding in het productieproces. De ondernemer, die met zijn kapitaal een onderneming opzet, die fabrieken laat bouwen, die, doordat hij zich een groote mate van kennis van het bedrijf heeft vergaard, dit bedrijf zoo economisch mogelijk leidt, die handelsrelaties aanknoopt, hier en ginds en over een groot deel der wereld, die een afzetgebied voor zijn producten zoekt, verricht arbeid van groote beteekenis, niet slechts voor het betreffende

bedrijf, maar voor geheel het maatschappelijk leven.

Maar daarnaast zal de erkenning moeten volgen, dat de arbeid een volstrekt niet minder gewichtige factor in het productie-proces is. Erkend zal moeten worden, dat kapitaal, technische en commerciële kennis slechts vereenigd met den handenarbeid de machine van het productieproces in beweging kunnen brengen.

Het is niet zoo, dat arbeid slechts koopwaar is, dat de ondernemer, gelijk hij fabrieken laat bouwen, grondstoffen en machines aankoopt, ook arbeidskracht koopt of huurt. De arbeid is, evengoed als het kapitaal en de bedrijfsleiding, een wezenlijk zelfstandige factor in het productie-proces.

Waar dit zoo is, moest, naast den eisch: medezeggenschap in de vaststelling der arbeidsvoorwaarden, ook de eisch gesteld: medezeggenschap in het bedrijf zelf. De arbeiders kunnen geen genoegen blijven nemen met de ondergeschikte positie, die zij in het bedrijfsleven innemen. Daar de arbeid een factor is van de grootste beteekenis in het productie-proces, moeten de arbeiders den eisch stellen van meer medezeggenschap.

Het bedrijf moet meer worden gezien als gemeenschapsbedrijf. Men versta mij niet verkeerd. Ik bedoel niet, het bedrijf te maken tot gemeenschapsbedrijf, maar wel, dat het bedrijfsleven niet zóó gezien mag worden, dat het eerste en voornaamste doel van het bedrijf is, den privaten ondernemer aan een zoo groot mogelijke winst te helpen, doch veel meer, dat het in de allereerste plaats ten doel moet hebben, de gemeenschap te dienen door de voortbrenging van nuttige goederen. En, heel de productie gaat de maatschappij aan, in wier behoeften zij moet voorzien. De maatschappij heeft belang bij en recht op de meest doelmatige en rationeële wijze van produceeren.

Voor de arbeiders, die niet alleen producenten, maar ook het grootste contingent der consumenten uitmaken, is deze zaak van de allergrootste beteekenis.

De Christelijke Vakbeweging heeft zich altijd geplaatst op het standpunt der solidariteit tusschen werkgevers en werknemers. Kapitaal en Arbeid zijn in het productie-proces op elkaar aangewezen. De ondernemer en de arbeider moeten zich samen geven voor het bedrijf. Gestreefd moet daarom worden naar een zoodanige organisatie van het bedrijfsleven, dat beide factoren voldoende tot hun recht komen en in het juiste verband tot elkaar gebracht worden. Noodzakelijk is daarom, dat aan de arbeiders medezeggenschap in het bedrijfsleven gegeven worde.

Samenwerking tusschen beide factoren in het productie-proces is vooral in dezen tijd zoo absoluut noodzakelijk. Samenwerking van alle productieve krachten tot wederopbouw van het maatschappelijk leven. En het is verheugend, dat in de kringen van hen, die vroeger den absoluten klassenstrijd predikten, thans gehoord wordt, dat slechts door gemeenschappelijke arbeid van de kapitalistische en de arbeidende klassen het weer mogelijk zal zijn, de maatschappij op te bouwen. (Men zie het artikel van den heer Kupers in dit tijdschrift van 21 Juni jl.).

Wanneer deze gedachte meer algemeen doordringt, wanneer ook de werkgevers in deze richting mee willen werken, dan zal dit niet anders dan goede gevolgen kunnen hebben voor heel het maatschappelijk leven.

Hoe willen wij dit medezeggenschap?

Wij staan hier aan den kant van den heer Smeenk, en meenen, dat dit medezeggenschap niet in de eerste plaats moet toegepast in de afzonderlijke onderneming, doch in het bedrijf, gezien als complex van ondernemingen.

Wij meenen, dat, zal er van medezeggenschap iets terecht komen, dit zich moet aansluiten bij wat reeds verkregen werd: medezeggenschap in de vaststelling der arbeidsvoorwaarden.

De organisatie der werkgevers en werknemers heeft zich langzamerhand zoo ontwikkeld, dat de arbeids-

voorwaarden en de rechtspositie der arbeiders niet meer worden geregeld tusschen den enkelen ondernemer en zijn arbeider, maar tusschen de landelijke organisaties van werkgevers en werknemers in het bedrijf, gezien als complex van ondernemingen.

Dit zijn de organen, die uit het leven zelf opgekomen zijn en die grooten invloed op de bedrijfsverhoudingen kunnen uitoefenen.

Tegen het leggen van het zwaartepunt bij medezeggenschap op de enkele onderneming hebben wij dit bezwaar, dat de gedachte van bedrijfsorganisatie dan teloor gaat en ondernemingsorganisatie er voor in de plaats treedt. De zucht zal zich dan ongetwijfeld openbaren, om, met uitschakeling der vakorganisaties, de arbeidsverhoudingen te regelen tusschen den ondernemingsraad en den werkgever. We zouden dan weer tot den vroegeren toestand terugkeeren, waarbij de contracten met elken patroon afzonderlijk werden gesloten. De anarchie in de loonen en arbeidsvoorwaarden zou terugkeeren. Men zou dan ongetwijfeld dezen toestand krijgen, dat in de best geoutilleerde ondernemingen de arbeiders op grond van hun kennis der gemaakte winsten een hoog loon gaan eischen, terwijl in hetzelfde bedrijf, in een andere onderneming, die minder rendabel heeft gewerkt, de arbeiders zich met een lager loon zouden moeten tevreden stellen.

Wij meenen, dat, zal er van het medezeggenschap iets terecht komen, dit zich moet aansluiten bij hetgeen reeds verkregen werd en dus gezocht zal moeten worden in den uitbouw van het collectief arbeidscontract.

Er wordt veel gesproken en geschreven over „nieuwe organen”, maar, nieuwe organen „maken” zal op een mislukking uitloopen. In de vakorganisaties van werkgevers en werknemers hebben we organen, uit het leven zelf opgekomen. Die organen zullen moeten worden ingeschakeld bij de maatschappelijke bedrijfsorganisatie. Het medezeggenschap zal over deze organen moeten loopen.

Wil dat zeggen, dat van elk medezeggenschap in de afzonderlijke onderneming moet worden afgezien?

Geenszins. Het is o.i. noodzakelijk, het contact tusschen den werkgever en zijn eigen personeel te herstellen. Ontkend kan niet worden, dat, bij het streven naar centrale, nationale organisatie en naar collectieve contracten, dit contact verloren is gegaan. Of liever, dat geen poging kon gedaan worden, dat te herstellen. Veelal was dit contact in de groote ondernemingen reeds lang afwezig. De arbeider was een nummer geworden. En bij het streven naar behoorlijken arbeidersinvloed zal men erop bedacht moeten zijn, dit contact te herstellen. Het zal dan ook goed zijn, dat in elke onderneming fabrieks- of werkplaatscomité's worden gevormd aan welke de contrôle op de naleving der collectieve contracten wordt opgedragen en met welke overleg gepleegd moet worden bij het vaststellen van arbeids-reglementen, enz. Wij sluiten ons ten deze geheel aan bij wat de heer Smeenk schreef in no. 322 van dit tijdschrift:

„In het modern groot-bedrijf is nu eenmaal dit overleg, dit voortdurend persoonlijk contact onmogelijk. Er moet zijn een stevige leiding, een goede organisatie, waarin ieder zijn plaats kent. Maar laat men door de arbeiders vertrouwensmannen doen kiezen, die binnen de grenzen der regelingen van den bedrijfstak, voor de afzonderlijke ondernemingen werkroosters ontwerpen en aan de directie ter goedkeuring voorleggen. Laat de directie geregeld met deze vertrouwensmannen overleg plegen over de werkverdeling, de arbeidsmethoden, etc. De arbeiders zullen dan niet nalaten, om aan hun vertrouwensmannen hun inzichten over de meest economische werkwijze mee te deelen. Als ze maar weten, dat een serieuze behandeling van hun voorstellen verzekerd is. Voortreffelijk werkt het ook, wanneer men een arbeider, die een plan, een voorstel heeft, de gelegenheid biedt, om dat in een vergadering van de directie met de vertrouwensmannen, in den „fabrieksraad” zoo ge wilt, toe te lichten. Weet men, dat de „fabrieksraad” allerminst bedoelt het verdringen van de vakorganisatie, dan zal de

ervaring met een dergelijk instituut voortaan gunstiger zijn, dan zij in het verleden was".

Ook hier dus een betoog voor persoonlijk contact, voor vertegenwoordiging in de afzonderlijke onderneming, doch met een beperkte taak.

Met groote omzichtigheid en verstandig beleid zal bij het streven naar meer medezeggenschap moeten worden opgetreden. Geen eischen mogen worden gesteld, die niet voor inwilliging vatbaar zijn, of die, bij inwilliging, de arbeiders voor een taak zouden stellen, waarvoor zij absoluut de bekwaamheid en geschuldheid missen.

Geen medezeggenschap daarom in dezen zin, dat in elke onderneming aan de directie één of twee vertegenwoordigers van de arbeiders worden toegevoegd, of dat naast den patroon een vertegenwoordiger der arbeiders komt te staan. Dat zou een verantwoordelijkheid leggen op de arbeiders, die niet kan worden aangevaard.

Wij zouden een dergelijk medezeggenschap, dat zich over elke onderneming zou uitstrekken en dat zou neerkomen op een veelhoofdige directie, niet in het belang van een onderneming achten. Voor elke onderneming is noodzakelijk, dat één of enkele personen, die ten opzichte van de leiding beslissingen kunnen nemen op korten termijn, zonder veel soesah, en die per slot van rekening ook de verantwoordelijkheid voor deze beslissingen moeten dragen, de directie voeren.

Gelijk wij reeds betoogden, willen wij meer medezeggenschap in aansluiting bij het reeds verkregene in zake medezeggenschap in de vaststelling der arbeidsvoorwaarden. Deze aansluiting aan het bestaande zal ook moeten gelden den vorm, waarin het medezeggenschap tot uiting gebracht wordt, n.l. dat dit medezeggenschap zal moeten worden uitgeoefend door de hoofdbesturen der landelijke vakbonden. Het overleg omtrent allerlei regelingen moet niet plaats hebben tusschen den individueelen werkgever en zijn arbeiders, doch tusschen de vertegenwoordigers van het georganiseerd bedrijf: de patroons- en arbeidersvakverenigingen. Men moet, bij allerlei regeling, het gehele bedrijf overzien, niet de enkele onderneming.

In hoeverre zou, bij verderen uitbouw der maatschappelijke bedrijfsorganisatie, aan de arbeiders medezeggenschap moeten worden gegeven?

Wij meenen, dat het zich vooralsnog tot het volgende zou moeten beperken:

1. Medezeggenschap betreffende ontslag van werklieden en stopzetting van ondernemingen.
2. Medezeggenschap bij de invoering van nieuwe arbeidsmethoden.
3. Aan de vertegenwoordigers der arbeiders moet het recht worden toegekend, de boeken der diverse ondernemingen in te zien, voorzover zij op de loonen en arbeidsvoorwaarden betrekking hebben.
4. Aan de arbeiders zal, wanneer de ondernemers bindende afspraken maken betreffende prijsregelingen, en de arbeidersorganisaties zich verplichten, aan de handhaving daarvan hun medewerking te verleenen, over deze prijsregelingen medebeslissingsrecht moeten worden gegeven.
5. Bij trust- of kartelvorming zal eventueel toegestaan moeten worden, een boekenonderzoek in te stellen, ten einde te kunnen controleeren of te hooge prijzen gevraagd worden.
6. Bij onderhandelingen over de arbeidsvoorwaarden zal, wanneer beweerd wordt, dat, om redenen aan den toestand van het bedrijf ontleend, het gevraagde niet kan worden ingewilligd, aan de organisaties der arbeiders toegestaan moeten worden, daarnaar een onderzoek in te stellen, waarvoor boeken en bescheiden zullen moeten worden overgelegd.
7. Tusschen de vertegenwoordigers der werkgevers- en arbeidersorganisaties zullen regelmatig besprekingen moeten plaats hebben over de middelen, om het bedrijf vooruit te brengen, de productie te ver-

grooten en over de meest economische inrichting der bedrijven.

Voor verder liggende wenschen is de de positie o.i. nog absoluut niet rijp. Afgedacht van het al of niet principieel wenschelijke is het bovenstaande, naast de vaststelling der arbeidsvoorwaarden in den ruimsten zin en zich daarbij aansluitende en één geheel ermee vormende, van zulk een beteekenis, dat, gezien de huidige ontwikkeling der vakbeweging, van verder strekkende eischen vooralsnog moet worden afgezien.

De ruimte, mij gegeven, laat niet toe, over elk der zeven bovenstaande punten verder uit te weiden, en de beteekenis daarvan aan te toonen. Den belangstellenden lezer moge ik daarvoor verwijzen naar mijn brochure „De Vakverenigingsactie en de Medezeggenschap der arbeiders in de bedrijven”, uitgave van het C.N.V., Utrecht, Stadhouderslaan 45. In het bovenstaande heb ik getracht, in het kort mijn meening weer te geven.

H. AMBLINK.

Utrecht, Juni 1922.

LONDENSCHER CORRESPONDENTIE.

De effectenbeurs; de handschoenenfabrikanten contra de spinners; slotdebatten over de begroting; het congres van de Labour Party; het jaarverslag van de British Cotton Growing Association; het indexcijfer van de Times; de rijksmiddelen in het eerste kwartaal van het nieuwe begrotingsjaar; het schadevergoedingsraagstuk.

Onze Londensche correspondent schrijft ons dd. 1 Juli 1922:

The second Stock Exchange settlement since the re-introduction of carry-over facilities has come and gone without revealing that the public has taken much greater advantage of the possibilities than on the first occasion. There is no doubt that the cost of carry over proves a heavy item to weigh against the changes of profit, and so the professional element is probably most concerned. But in any case the amount of stock carried over was small, rates ruling between 5—6 per cent on the whole.

The public events of the last week have not conduced to optimism, and the Exchange has not been very busy, though at the close of the week a better tone has set in. The Rubber market naturally felt more optimistic on the receipt of the news from the Hague that Dutch interests had agreed in principle to restriction of output, especially as it seemed as if any hopes of such agreement were remote. But the figures published by the Bankers' Magazine show that the rise in the prices of Stock Exchange securities has been subject to some check, and this has caused some comment, in view of the lower bank rate, and the continued absence of a marked trade revival. The fact appears to be that a good deal of profit taking has been taking place and this is no doubt in part due to anticipated better trade. Business men are reconverting their holdings of stock into ready money to be prepared to take advantage of any better business that may be offering.

The glove makers have been retorting on the yarn spinners. Their argument is that Lancashire has nothing to fear. The finespinners have a monopoly which is almost unassailable, and the Germans must get their yarn from Bolton whether they like it or not. The German trade is, further, a world trade and the British market is thus not so important to them as appears at first sight. In any case if the British makers capture the British market, the spinners will only be selling to their own nationals. What have they to grumble about? Of course this argument proves too much; the whole point is that a rise in the price of fabric gloves will destroy a portion of the present demand, and so the aggregate demand for

yarn will fall. But it is clear that the spinners will not win in the forthcoming Parliamentary debate, though the wisdom of the duty on fabric gloves has been questioned in circles which are quite orthodox from the protectionist point of view.

In Parliament the closing debates on the Finance Bill of the year are taking place, and the Chancellor has been resisting various attacks from interested parties. A very strong combination opposed the retention of the beer duties at their present level. The present price of beer interests not only the brewers, but also the Labour Party, for the British labour movement is by no means total as a whole. But the Chancellor refused to reduce the duty: the reduction proposed would result, he said, in a loss of £22 millions of revenue, and would oblige him to reimpose the shilling recently taken off the income tax; this was quite enough to kill the attack. The cinema industry also appealed for a reduction of the entertainments tax, without success. The argument that the industry was in a depressed condition was thrown back; if it was so, it was not due to high taxation so much as to the extravagant salaries paid. In any case, there were too many cinemas, and any depression was to be attributed in part to this.

The Labour party has been holding its annual congress at Edinburgh. The proceedings have not been very interesting, though they afford proof enough of the folly of considering that the British Labour movement is in any way tainted with extremist ideas. The Communist Party was again refused affiliation by an enormous majority: the demand that Labour men should refuse membership of the Privy Council was rejected as inconsistent with the hope that the party should hold office, and most important of all, a proposal that the Party should support the agitation for the compulsory reduction of the rate of interests paid on War Loan was also defeated. For some time now, an important section of the Labour Press has been demanding the cutting down of interest on War Loan as an immediate of the financial problem. The Party as a whole is of course committed to the idea of a Capital Levy, but this would affect all capital alike, and would not merely affect the unfortunate persons who happened to invest in Government stocks. It is important to notice that the new Chairman of the party is an „intellectual“; being, in fact, Mr. Sidney Webb, the distinguished writer. This election marks the progress of the party in accepting penetration by the brain workers. Mr. Webb has of course been very long associated with the labour movement, and is standing for Parliament in a mining constituency at the next election.

The issue market has been rather erratic recently, thus the new Indian loan was not well taken up at first, though it has now improved considerably, in spite of the fact that the public only took up 37 per cent of the £12½ millions offered. The most interesting issue this week has been the offer of £2½ millions of redeemable debentures bearing 4½ per cent interest by the London Underground Railways, this stock being guaranteed both as regards capital and interest by the British Government under the recent Act for the stimulation of trade. Some important extensions in the travel facilities in London will result from the application of the moneys raised, and the issue has now been taken up, though at first there seemed to be some hesitation on the part of the public. The City is said to be certain that no refunding operations on a great scale will be undertaken for some time to come, for the greater part of the debt maturing in the near future has been reconverted already. There was some hope that the Bank rate would come down again this week, a hope that was disappointed.

The 17th Annual Report of the British Cotton Growing Association shows that the movement for freeing the manufacturers in

this country from overwhelming dependence on the U.S.A. is having effect. The total amount of cotton passing directly through the hands of the Association has increased from 40.700 bales in 1916 to 63.900 bales last year. The production of cotton in the Empire has increased from 75.000 bales in 1916 to 165.000 bales last year.

The „Times“-Index shows a further small rise for the last month: thus the total index has risen from 158.0 to 158.7. The price of materials has risen from 154.1 to 154.4, but food prices have gone up from 164.8 to 166.3. As compared with last year, of course, the position still shows a very considerable decline: the aggregate index being 158.7 compared to 136.7.

Figures for the revenue of the first quarter of the new financial year are now available. They show that at £195.2 millions, the revenue is so far about £9 millions behind. Excise revenue is £8.2 millions down, Income Tax £6½ millions less. Fortunately, the revenue from Custom has gone up by nearly £3 millions, Stamp Duties have brought in £¾, and Estate Duties £5½ millions more. Miscellaneous receipts have brought in £6½ millions more.

Sir R. M. Kindersley, the Governor of the Hudsons Bay Company, and a director of the Bank of England had a grave word or two to say yesterday on the subject of European restoration at the meeting of the Hudsons Bay Company. European trade conditions were still holding up Canadian recovery, and trade of Europe depended on a settlement of the Reparations Issue. „My one fear is“ he said „that when at last the Allies one and all decide to deal courageously with the situation they may be too late.“ Well, the latest speech of M. Poincaré does not augur too well. Interest in the Reparations Issue has rather died down again recently, but no doubt we shall hear more of this eternal problem very shortly. The Premier has stated that we shall support the admission of Germany to the League of Nations: the fear of the economists is that this step will do nothing to settle the question of how much Germany can pay in the immediate future.

AANTEKENINGEN.

Gouduitvoer en creditverleening door de Nederlandsche Bank. — Ten verfolge op de beschouwingen van den President der Nederlandsche Bank, welke in ons vorig nummer een plaats vonden, ontleenen wij aan diens jaarverslag nog:

Ons streven, in de Vereenigde Staten van Noord-Amerika een dollar-tegoed van eenige beteekenis aan te houden, leidde dit jaar tot voorzetting van den maatregel, reeds in het vorige jaar aangevangen, om goud naar Amerika uit te voeren. Dat goud werd dan omgezet in een tegoed in rekening-courant of in goed soort handelswissels, een en ander ter versterking van onzen voorraad dollars in Amerika, overeenkomstig de z.g. gold-exchange politiek, die thans alle circulatiebanken met overtuiging nastreven. Omstreeks einde April 1921 bereikte ons evenwel van de zijde der Regeering de mededeeling, dat de Nederlandsche Uitvoer-Maatschappij bezwaren had geopperd tegen het feit, dat deze uitvoer zonder hare tusschenkomst en dus zonder betaling eener heffing, bestaande in afstand van een deel der te behalen winst, geschiedde; in verband hiermede werd tijdelijke stopzetting der goudverscheppingen gevraagd. Bij de uitvoerige gedachtenwisseling met de Regeering, die hierop volgde, hebben wij het standpunt ingenomen, dat het verstrekken van consent voor goud-uitvoeren van De Nederlandsche Bank en het daaraan verbinden van bijzondere voorwaarden nooit tot de competentie van de N. U. M. zoude mogen behooren. Het betrof hier een uitvoer van goud als uitvloeisel van de politiek der centrale bankinstelling, waarbij het algemeen belang en niet het commercieele element op den voorgrond stond; en op deze politiek mocht de Bank niet den minsten invloed laten

uitoefenen, zeer zeker niet door een of andere semi-officiële instelling; het zich onderwerpen aan een dergelijken invloed zou in strijd zijn met de beginselen, op dit punt thans algemeen erkend, en o.a. op de conferentie te Brussel en nu onlangs weder te Genua nog eens nadrukkelijk uitgesproken.

Het aan den Staat toekomstige deel (i.c. 7/8) van de winsten onzer instelling is reeds wettelijk geregeld; op deze regeling behoorde dan ook naar onze meening evenmin in een speciaal geval inbreuk te worden gemaakt.

Eene oplossing is na zeer lange onderhandeling gevonden in eene regeling, waarbij aan onze instelling de volle vrijheid wordt voorbehouden om, wanneer het haar wenschelijk voorkomt voor de bankpolitiek, goud uit te voeren. Over het verkrijgen van vergunning tot het passeeren van de douane zal zij echter overleg plegen met den Minister van Financiën. Uit de grootere winsten, die deze export ter gevolge van het verhoogde koersniveau van den dollar mocht medebrengen, zal, zoolang het uitvoerverbod op goud bestaat, eene bijzondere reserve worden gevormd als bedoeld in artikel 9 der Bankwet.

Deze reserve kan worden gebruikt tot dekking van verliezen, voortspruitende uit transactie en maatregelen, waartoe de drang der economische omstandigheden ons in het algemeen belang heeft geleid en wellicht in de toekomst nog zal voeren.

De goudverkoop, die onder deze regeling dit jaar plaats vonden, hebben een extra winst als hierboven bedoeld opgeleverd van f 1.675.581,33. In aanmerking genomen den buitengewonen steun, dien wij in verschillende gevallen meenden te moeten verleenen, is de gesloten overeenkomst, krachtens welke dit bedrag tot dekking van eventuele verliezen wordt gereserveerd, naar onze meening door de bestaande omstandigheden gemotiveerd.

Wat de hulp aangaat, die wij dit jaar aan de financiering van gemeenten verleenden, valt te vermelden, dat de moeilijkheden bij het plaatsen van vaste leeningen, waarmede vele gemeenten het vorige jaar hadden te kampen, thans belangrijk zijn verminderd. De onzekere toestanden op de aandelenmarkt deden meerdere vraag naar beleggingsmateriaal opkomen, en van dezen ommekeer ondervonden ook de gemeenten den gunstigen invloed. Het was zodoende dit jaar in grooteren omvang dan het vorige jaar mogelijk, vlottende gemeenteschulden te consolideeren, waarop wij steeds bleven aandringen, zoodat ook uit dien hoofde het beroep op onze instelling voor disconteerling van kortlopend papier tot kleineren omvang kon worden teruggebracht.

Speciaal in de financiële positie der grootere gemeenten is dit jaar eene aanmerkelijke verbetering ingetreden en wanneer deze aanhoudt, mag, mede onder den invloed der andere op dit gebied getroffen maatregelen, de verwachting worden gekoesterd, dat in de toekomst onze middelen door de gemeenten-financiering niet in volgens economische beginselen te groote mate zullen worden gebruikt.

Werd tot dusver bij de credietgeving, waarbij buitenlanders betrokken waren, de discontabiliteit van wissels vooraf aan onze goedkeuring onderworpen, dit jaar hebben wij gemeend in het belang van een vlotter gang van zaken eene andere methode te moeten kiezen. Met het oog daarop hebben wij een regeling getroffen en ter kennis van de betrokken bankinstellingen gebracht, krachtens welke papier, voortspruitende uit export en import van en naar Nederland en Koloniën principieel bij onze instelling discontabel is, mits aan een aantal algemeene voorwaarden is voldaan. Wissels, voortspruitende uit rembourscredieten zijn bij deze regeling, eveneens in een bepaalden vorm en tot niet te groote bedragen, discontabel verklaard.

Den weg tot internationale samenwerking tusschen circulatiebanken hebben wij reeds ingeslagen. Wij openden o.a. een crediet van twintig millioen gulden aan de Deutsche Reichsbank voor betalingen, door Duitschland in Nederland te doen, terwijl de Bank of England zich bereid verklaarde goud, door de Deutsche Reichsbank bij haar in depot gegeven, in de hoedanigheid van dende houdster als pand voor het door ons gegeven voorschot te bewaren (eanmarken). Wij willen ernstig medewerken om die internationale samenwerking tusschen centrale banken tot verdere ontwikkeling te brengen.

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

BANKDISCONTO'S.

Ned. (Disc. Wissels. 4 1/2	1 Juli '15	Zweeds. R.ksbk 5	10 Mrt. '22
Bel. Binn. Eff. 4 1/2	22 Juni '22	Bk. v. Noorw. . .	5 1/2 18 Mei '22
{ Vrsch. in R.C. 5 1/2	22 Juni '22	Zwits. Nat. Bk. 3 1/2	2 Mrt. '22
Bk. van Engeland 3 1/2	15 Juni '22	Belg. Nat. Bk. 5-5 1/2	19 Mei '21
Duitsche Rijksbk. . 5	23 Dec. '14	Bank v. Spanje 5 1/2	18 Mei '22
Bk. van Frankrijk 5	11 Mrt. '22	Bank v. Italië 6	20 Mei '20
Oostenr. Hong. Bk. 7	30 Nov. '21	F. Res. Bk. N.Y. 4	21 Juni '22
Nat. Bk. v. Denem. 5	25 Apr. '21	Javasche Bank 3 1/2	1 Aug. '09

OPEN MARKT.

Data	Amsterdam		Londen	Berlijn	Parijs	N. York
	Part. disconto	Prolongatie	Part. disconto	Part. disconto	Part. disc.	Call-money
1 Juli '22	—	3 1/8-1)	2 1/4	4-5/8	—	5 1/2-5 3/4 1)
26 J.-1 J1. '22	—	3-3 1/2	2 1/4-3/8	4-5/8	—	4-6
19-24 „ '22	3 1/4-3/4	3-1/4	3-1/2	4-5/8	—	2 3/4-5 1/4
12-17 „ '22	3 1/4-4 1/8	3-1/4	2 3/8-1/2	4-5/8	—	3-4
27 J.-2 J1. '21	4 3/8-1/2	2 1/4-3	5 1/4-3/8	4-5/8	—	4 1/2-5
28 J.-3 J1. '20	3 1/4-3/8	5 1/4-1/2	6 5/8	4-5/8	—	6-15
20-24 Juli '14	3 1/8-3/8	2 1/4-3/4	2 1/4-3/4	2 1/8-1/2	2 3/4	5 1/2-7 1/4

1) Noteering van 30 Juni.

WISSELKOERSEN.

WISSELMARKT.

Deviezen waren over het algemeen aangeboden. De pondenkoers liep tot 11,47 terug, waarna een herstel volgde. Het slot kwam echter weder op 11,47%. Dollars — nog steeds van de bekende zijde aangeboden — kwamen van 2,62 op 2,59%. De francs-deviezen geven geen aanleiding tot bijzondere opmerkingen. Marken, die zich aanvankelijk iets herstelden, waren later overwegend aangeboden; heden werd zelfs een koers van 0,59 1/2 bereikt. Het slot was iets beter, 62 3/4. Weenen bleef ook flauw, slot 1 1/4 cent. Het geheele verleden week behaalde avans is weder verloren.

De Noordelijke koersen waren vast; slot 67,40; 43,75 en 55,75. Er bestond flinke vraag.

Italië flauw; slot pl.m. 12,20. Buenos Aires pl.m. 93 1/4. Indië 97 3/4.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	Londen *)	Parijs *)	Berlijn *)	Weenen *)	Brussel **)	New York***)
26 Juni 1922..	11.49 1/2	21.87 1/2	0.75 1/2	0.014 1/2	20.82 1/2	2.62 5/8
27 „ 1922..	11.51 1/2	21.87 1/2	0.75 1/2	0.015	20.79 1/2	2.61 1/8
28 „ 1922..	11.50 3/8	21.82 1/2	0.74 1/2	0.014 1/2	20.75	2.60 3/4
29 „ 1922..	11.47 1/2	21.67 1/2	0.70 3/8	0.013 1/2	20.56	2.61 7/8
30 „ 1922..	11.47 1/2	21.70	0.69 3/8	0.013 1/2	20.57 1/2	2.60
1 Juli 1922..	—	—	—	—	—	—
Laagsted. v. w. 1)	11.46 3/8	21.62 1/2	0.65 1/2	0.01 1/2	20.52 1/2	2.59 5/8
Hoogste „ „ 1)	11.51 1/2	22.07 1/2	0.76 3/8	0.01 1/2	21.02 1/2	2.63
23 Juni 1922..	11.48 1/2	22.22 1/2	0.78 3/8	0.015 1/2	21.07 1/2	2.60 1/4
16 „ 1922..	11.49 1/2	22.57 1/2	0.81 1/2	0.015	21.20	2.57
Muntpariteit..	12.10	48.—	59.26	50.41	48.—	2.48 1/4

*) Noteering te Amsterdam. **) Noteering te Rotterdam.

1) Particuliere opgave.

Data	Stockholm *)	Kopenhagen *)	Christiana *)	Zwitserland *)	Spanje 1)	Bataavia 1) telegrafisch
26 Juni 1922	66.90	55.55	42.25	49.60	40.47 1/2	97 3/4
27 „ 1922	66.95	55.65	42.25	49.52 1/2	40.50	97 3/4
28 „ 1922	66.92 1/2	56.—	42.25	49.45	40.55	97 3/4
29 „ 1922	67.—	55.75	42.40	49.45	40.50	97 3/4
30 „ 1922	67.—	55.70	42.65	49.45	40.45	97 3/4
1 Juli 1922	—	—	—	—	40.50	—
L'ste d. w. 1)	66.70	55.30	42.10	49.30	40.40	97 3/4
H'ste „ „ 1)	67.10	56.—	43.20	49.60	40.65	97 3/4
23 Juni 1922	66.60	55.50	43.25	49.25	40.45	96 3/4-97
16 „ 1922	66.60	55.75	44.90	48.92 1/2	40.40	96 3/4-97
Muntpariteit	66.67	66.67	66.67	48.—	48.—	100

*) Noteering te Amsterdam. 1) Particuliere opgave.

2) Noteering van 24 Juni. 3) Idem van 17 Juni.

KOERSEN TE NEW YORK.

Data	Cable Lond. (in \$ per £)	Zicht Parijs (in ct. s. frs.)	Zicht Berlijn (in ct. p. Mk.)	Zicht Amsterd. (in ct. s. gld.)
1 Juli 1922	4.42.50	8.39	0.25	38.53
Laagste d. week	4.40.—	8.35	0.25	38.28
Hoogste „ „	4.42.50	8.40	0.29	38.53
24 Juni 1922	4.38.75	8.43	0.28	38.20
17 „ 1922	4.43.62	8.63	0.30	38.75
Muntpariteit ..	4.86.67	5.18 1/4	95 1/4	40 3/16

KOERSEN VAN DE VOLGENDE PLAATSEN OP LONDEN

Plaatsen en Landen	Noteerings-eenheden	17 Juni 1922	24 Juni 1922	26 Juni—1 Juli '22 Laagste Hoogste	1 Juli 1922
Alexandrië..	Piast. p. £	97 15/32	97 15/32	97 15/32	97 15/32
*B. Aires 1)	d. p. \$	44 1/32	44 9/32	44 1/4	44 13/16
Calcutta ...	Sh. p. rup.	1/3 9/16	1/3 19/32	1/3 9/8	1/3 23/32
Hongkong ..	id. p. \$	2/7 3/16	2/7 3/16	2/7	2/7 3/4
Lissabon	d. per Mil.	4 1/16	4	3 1/2	4 1/16
Madrid	Peset. p. £	28.40	28.38	28.27	28.40
*Montevideo 1	d. per \$	43 3/4	43 13/16	43 9/8	44 6/8
Montreal....	\$ per £	4.48 1/2	4.47 1/2	4.45	4.50 1/2
*R.d.Janeiro.	d. per Mil.	7 17/32	7 9/16	7 17/32	7 17/32
Rome	Lires p. £	89 1/2	93 29/32	91 3/4	96
Shanghai....	Sh. p. tael	3/6 7/8	3/6 15/16	3/6 1/2	3/7 5/8
Singapore ..	id. p. \$	2/3 15/16	3 1/32	2/3 7/8	2/4
*Valparaiso..	peso p. £	35.20	34.20	34.40	35.00
Yokohama ...	Sh. p. yen	2/1 13/16	2/2 5/32	2/2	2/2 1/16

* Koersen der voorsafgaande dagen. 1) Telegrafisch transfert.
2) Noteering van 29 Juni.

NOTEERING VAN ZILVER

Noteering te Londen		te New York	
1 Juli 1922	36 3/8	71 3/8	
24 Juni 1922	35 7/8	70 1/8	
17 „ 1922	36	71	
10 „ 1922	35 3/4	71 7/8	
2 Juli 1921	35 1/4	58 1/2	
3 „ 1920	51 1/8	89 1/2	
20 Juli 1914	24 1/16	54 1/8	

1) Noteering van 2 Juni.

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 3 Juli 1922.

Activa.		
Binnenl. Wis- sels, Prom., enz. in disc.	H.-bk. f 115.556.343,55 B.-bk. „ 42.449.398,60 Ag.sch. „ 71.396.992,40	f 229.402.734,55
Papier o. h. Buitenl. in disconto	Idem eigen portef. „	91.769.982,—
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel.		91.769.982,—
Beleeningen	H.-bk. f 22.583.577,69 incl. vrsch. B.-bk. „ 7.079.398,64 1/2 in rek.-crt. Ag.sch. „ 73.276.735,61 op onderp.	f 102.939.711,94 1/2
Op Effecten	f 92.349.788,20 1/2	
Op Goederen en Spec.	„ 10.589.923,74	102.939.711,94 1/2
Voorschotten a. h. Rijk	„ 14.848.666,74	
Munt en Muntmateriaal	Munt, Goud f 56.238.850,— Muntmat., Goud .. „ 549.715.947,01	
	f 605.954.797,01	
Munt, Zilver, enz. „	„ 7.499.627,47	
Muntmat., Zilver .. „	„ —	613.454.424,48
Effecten	Bel. v. h. Res.fonds.. f 5.575.320,37 1/2 id. van 1/8 v. h. kapit. „ 3.892.600,37 1/2	9.467.920,75
Geb. en Meub. der Bank	„ 4.552.000,—	
Diverse rekeningen	„ 28.101.196,28 1/2	
	f 1.094.506.636,75	
Passiva.		
Kapitaal	f 20.000.000,—	
Reservefonds	„ 5.660.599,75	
Bijzondere reserve	„ 1.675.581,33	
Bankbiljetten in omloop	„ 1.011.467,94,—	
Bankassigatiën in omloop	„ 1.883.998,99	
Rek.-Cour. } Het Rijk f — saldo's: } Anderen „ 48.512.997,49 1/2		48.512.997,49 1/2
Diverse rekeningen	„ 5.305.519,18 1/2	
	f 1.094.506.636,75	

NED. BANK 3 Juli 1922 (vervolg).

Beschikbaar metaalsaldo	f 400.340.820,17 1/2
Op de basis van 1/8 metaaldekking	„ 187.967.842,88 1/2
Minder bedragen bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is	„ 2.001.704.100,—
Verschillen m.d. vorig. weekst.:	Meer Minder
Duisento's	52.985.635,09 1/2
Buitenlandsche wissels	1.461.061,—
Beleeningen	1.971.996,30 1/2
Goud	65.086,04
Zilver	40.768,09
Bankbiljetten	52.275.530,—
Part. Rek.-Crt. saldo's	2.167.585,88

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Goud	Zilver	Bankbiljetten	Andere opeischbare schulden
3 Juli 1922	605.955	7.500	1.011.468	50.397
26 Juni 1922	605.890	7.540	959.192	47.630
19 „ 1922	605.890	7.163	968.829	68.072
12 „ 1922	605.890	6.982	987.874	55.538
6 „ 1922	605.890	6.587	1.002.514	36.170
4 Juli 1921	605.969	11.671	1.032.298	119.409
5 Juli 1920	636.305	14.141	1.040.751	127.594
25 Juli 1914	162.114	8.228	310.437	6.198

Data	Totaal bedrag disconto's	Hieraan Schatkistpromessen rechtstreeks	Beleeningen	Beschikbaar Metaal-saldo	Dekking-percentage
3 Juli 1922	229.403	60.000	102.940	400.341	60
26 Juni 1922	176.417	—	100.968	411.390	61
19 „ 1922	188.513	6.000	101.624	404.997	60
12 „ 1922	189.490	7.000	101.650	403.514	60
6 „ 1922	191.025	7.000	112.424	404.065	60
4 Juli 1921	303.189	12.570	162.587	387.758	54
5 Juli 1920	109.214	13.000	338.151	415.984	56
25 Juli 1914	67.947	14.300	61.686	43.521 1)	75

1) Op de basis van 1/8 metaaldekking.

Uit de bekendmaking van den Minister van Financiën blijkt, dat uitstonden op:

	26 Juni 1922	3 Juli 1922
Aan schatkistpromessen..	f 360.790.000,—	f 419.790.000,—
waarv. direct bij Ned. Bk.	—	„ 60.000.000,—
Aan schatkistbiljetten ..	„ 272.053.000,—	„ 253.043.000,—
Aan zilverbons	„ 29.188.713,50	„ 29.240.555,—
Onder de vlottende schuld is begrepen:		
Voorsch. aan de Koloniën	„ 245.305.000,—	„ 252.509.000,—
Voorschot aan Gemeenten	30 April „ 77.593.195,06	31 Mei „ 62.040.702,94
te heffen Ink. belasting		
Tegoeed v.d. Postch. & G.d.st.	26 Juni „ 52.866.070,62	3 Juli „ 52.866.070,62

JAVASCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens. De samengetrokken cijfers der laatste weken zijn telegrafisch ontvangen.

Data	Goud	Zilver	Bankbiljetten	Andere opeischb. schulden	Beschikb. metaal-saldo
24 Juni 1922	199.000	264.500	69.000	132.300	
17 „ 1922	198.500	267.500	72.000	130.600	
10 „ 1922	200.750	271.000	74.500	131.650	
27 Mei 1922	153.183	46.977	263.581	71.963	133.693
20 „ 1922	143.628	46.435	264.079	79.491	121.947
13 „ 1922	143.507	45.779	268.524	79.391	120.287
25 Juni 1921	226.457	16.340	310.892	121.852	156.678
26 Juni 1920	199.474	5.570	332.821	158.121	107.059
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634	4.842 2)

Data	Disconto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaalbaar	Beleeningen	Voorschotten aan het Gouv. nem.	Diverse rekeningen 1)	Dekking-percentage
24 Juni 1922		149.510	9.200	***	60	
17 „ 1922		153.280	11.300	***	55	
10 „ 1922		157.010	8.900	***	60	
27 Mei 1922	33.615	21.001	71.349	7.999	19.016	60
20 „ 1922	33.915	21.434	71.865	8.730	35.938	55
13 „ 1922	33.318	20.714	77.719	8.007	37.097	54
25 Juni 1921	33.413	19.895	105.990	18.961	23.507	56
26 Juni 1920	24.226	20.170	164.133	50.813	35.042	42
25 Juli 1914	7.259	6.395	47.934	6.446	2.228	44

1) Sluippost activa. 2) Basis 1/8 metaaldekking.

CURAÇAOSCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Metaal	Circulatie	Disconto's	Voor-schotten aan de kolonie	Diverse rekeningen ¹⁾	Diverse rekeningen ²⁾
1 Mei 1922	709	1.143	83	282	666	200
1 April 1922	706	1.157	78	335	604	173
1 Maart 1922	759	1.127	79	272	552	142
1 Februari 1922	749	1.121	79	312	725	288
1 Januari 1922	749	1.139	84	334	670	287

1) Sluitpost der activa. 2) Sluitpost der passiva.

BUITENLANDSCHE BANKSTATEN.

BANK VAN ENGELAND.

Voornaamste posten, onder bijvoeging der Currency Notes, in duizenden pond sterling.

Data	Metaal	Circulatie	Currency Notes.		
			Bedrag	Goudd.	Gov. Sec.
28 Juni 1922	128.947	123.048	295.374	28.500	254.312
21 " 1922	128.883	121.373	295.612	28.500	254.274
14 " 1922	128.884	121.950	299.222	28.500	258.193
7 " 1922	128.886	122.513	301.429	28.500	260.555
31 Mei 1922	128.881	122.716	298.279	28.500	258.177
24 " 1922	128.881	120.890	296.920	19.450	256.900
30 Juni 1921	128.367	129.006	323.884	28.500	287.750
30 Juni 1920	117.882	120.058	357.356	28.500	331.660
22 Juli 1914	40.164	29.317	—	—	—

Data	Gov. Sec.	Other Sec.	Public Depos.	Other Depos.	Reserve	Dek-kings-perc. ¹⁾
28 Juni '22	49.221	75.725	16.348	115.088	24.349	18,52
21 " '22	45.029	76.801	16.802	113.156	25.960	19,97
14 " '22	46.699	73.605	17.734	110.140	25.377	19,84
7 " '22	61.137	73.281	15.541	125.938	24.823	17,54
31 Mei '22	47.998	75.359	28.741	101.481	24.615	18,90
24 " '22	49.188	74.593	18.562	113.874	26.441	19,96
30 Juni '21	61.203	85.828	15.297	131.740	17.810	12,10
30 Juni '20	90.078	103.188	15.748	175.967	16.275	8,50
22 Juli '14	11.005	33.633	13.735	42.185	29.297	52 ^{3/4}

1) Verhouding tusschen Reserve en Deposite.

DUITSCHER RIJKBANK.

Voornaamste posten, onder bijvoeging der Darlehens-kassenscheine, in duizenden Mark.

Data	Metaal	Daaraan Goud	Kassen-scheine	Circulatie	Dek-kings-perc. ¹⁾
22 Juni '22	1.023.200	1.003.861	11.150.689	157.935.228	7
15 " '22	1.022.615	1.003.861	9.163.162	155.345.277	7
7 " '22	1.022.375	1.002.862	5.981.436	154.914.888	4
31 Mei '22	1.021.632	1.002.864	4.901.822	151.949.179	4
22 " '22	1.021.982	1.002.864	3.835.180	144.138.326	3
15 " '22	1.021.245	1.002.365	3.530.513	142.903.593	3
23 Juni '21	1.102.163	1.091.564	10.477.006	71.986.713	16
23 Juni '20	1.095.174	1.091.714	16.492.649	51.656.516	34
23 Juli '14	1.691.398	1.356.857	65.479	1.890.895	93

1) Dekking der circulatie door metaal en Kassenscheine.

Data	Wissels	Rek. Cri.	Darlehenskassenscheine	
			Totaal uitgegeven	In kas bij de Reichsbank
22 Juni 1922	171.785.995	29.490.168	20.696.500	11.134.800
15 " 1922	175.657.942	36.831.696	18.656.300	9.145.400
7 " 1922	167.361.132	28.011.143	15.623.200	5.962.900
31 Mei 1922	171.170.521	33.127.990	14.440.600	4.880.000
22 " 1922	159.359.093	29.307.217	12.922.300	3.813.000
15 " 1922	166.819.271	37.544.011	12.730.400	3.340.800
23 Juni 1921	66.096.785	11.112.483	19.179.900	10.403.100
23 Juni 1920	37.115.990	11.579.770	29.856.600	15.843.100
23 Juli 1914	750.892	943.964	—	—

BANK VAN FRANKRIJK.

Voornaamste posten in duizenden francs.

Data	Goud	Waarvan in het Buitenland	Zilver	Te goed in het Buitenland	Buitgew. voorsch. ald. Staat
28 Juni '22	5.528.858	1.948.367	284.862	615.356	23.300.000
22 " '22	5.528.549	1.948.367	284.784	624.592	23.100.000
15 " '22	5.527.270	1.948.367	284.272	627.140	23.000.000
8 " '22	5.527.966	1.948.367	284.243	626.473	23.100.000
30 Juni '21	5.520.318	1.948.367	274.326	690.906	25.000.000
1 Juli '20	5.588.146	1.978.278	241.909	656.736	26.000.000
23 Juli '14	4.104.390	—	639.620	—	—

Data als boven.	Wissels	Uitge-stelde Wissels	Beleen-ning	Bankbil-jetten	Rek. Cri. Parti-culieren	Rek. Cri. Staat
1.970.024	35.796	2.238.300	35.852.312	2.275.814	13.297	
2.122.011	37.602	2.263.623	36.028.363	2.264.713	35.437	
2.138.372	38.280	2.317.679	36.317.805	2.197.046	18.099	
2.902.469	96.558	2.195.232	37.422.087	2.770.586	89.961	
2.024.004	519.693	1.874.628	37.762.706	3.706.255	44.813	
1.541.980	—	769.400	5.911.910	942.570	400.590	

BANQUE NATIONALE DE BELGIQUE.

Voornaamste posten in duizenden francs.

Data	Metaal incl. buitenl. saldt	Beleen- van buitenl. vorder.	Beleen- van prom. d. provinc.	Binn. wissels en beleen.	Circulatie	Rek. Cri. partit.
29 Juni '22	328.130	84.653	480.000	625.395	6.228.201	228.561
22 " '22	328.130	84.653	480.000	612.550	6.150.693	208.295
15 " '22	328.016	84.653	480.000	638.174	6.193.332	150.535
8 " '22	328.194	84.652	480.000	725.558	6.195.507	131.664
30 Juni '21	328.258	84.653	480.000	787.112	6.110.162	409.051
1 Juli '20	356.333	84.653	480.000	735.675	5.341.535	1.506.372

VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.

FEDERAL RESERVE BANKS.

Voornaamste posten in duizenden dollars.

Data	Goudvoorraad.			Zilver etc.	F.R. Notes in circula-tie
	Totaal bedrag	Dekking F. R. Notes	In het buitenl.		
14 Juni '22	3.007.794	2.186.652	—	128.684	2.122.610
7 " '22	3.010.072	2.184.123	—	123.994	2.141.531
31 Mei '22	3.007.621	2.196.192	—	122.876	2.141.184
24 " '22	3.007.689	2.198.340	—	127.564	2.128.230
15 Juni '21	2.445.568	1.678.340	—	170.056	2.674.435
18 Juni '20	1.962.321	1.287.079	111.531	138.579	3.104.810

Data	Wissels	Totaal Deposito's	Gestort Kapitaal	Goud- Dek-kings-perc. ¹⁾	Algem. Dek-kings-perc. ²⁾
14 Juni '22	537.592	1.929.036	104.879	72,4	77,4
7 " '22	556.437	1.896.990	104.859	74,5	77,6
31 Mei '22	589.672	1.870.153	104.729	74,9	78,0
24 " '22	592.604	1.917.176	104.695	74,3	77,5
15 Juni '21	1.760.879	1.929.227	102.156	53,1	56,8
18 Juni '20	2.694.728	2.567.580	94.462	38,9	41,7

1) Verhouding totalen goudvoorraad tegenover opeisbare schulden: F. R. Notes en netto deposito. 2) Verhouding totalen voorraad munt materiaal en wettig betaalmiddel tegenover idem.

PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET FED. RES. STELSEL.

Voornaamste posten in duizenden dollars.

Data	Aantal banken	Totaal uitgezette gelden en beleggingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal deposito's	Waarvan time deposits
7 Juni '22	799	10.887.452	1.398.452	14.609.406	3.305.627
31 Mei '22	799	10.906.217	1.364.418	14.413.652	3.231.920
24 " '22	799	10.923.035	1.403.471	14.328.253	3.242.943
17 " '22	799	10.915.985	1.393.541	14.326.699	3.213.169
8 Juni '21	818	11.877.693	1.281.294	13.169.425	2.931.310
11 Juni '20	812	17.047.868	1.428.040	14.316.597	2.670.523

Aan het eind van ieder kwartaal wordt een overzicht gegeven van enkele niet wekelijks opgenomen bankstaten.

EFFECTENBEURZEN.

Amsterdam, 3 Juli 1922.

De sluipmoord op Walther Rathenau heeft de gemoederen van allen en niet in de laatste plaats van hen, die nauw bij de beurs zijn betrokken, gedurende de achter ons liggende dagen heftig bewogen, zoodat feitelijk al het andere bij deze felle en afschuwwekkende uiting van partijhaat in het niet is gezonken. Het spreekt echter vanzelf, dat in de eerste plaats de beurs te Berlijn hierdoor geaffecteerd is. Dat zij desondanks de nieuwe vuurproef tot nu toe vrij goed heeft kunnen doorstaan, moet worden toegeschreven aan de sinds eenigen tijd doorgevoerde vermindering van de posities, waardoor natuurlijk vele zwakke broeders reeds tevoren uitgeschakeld waren. Hoe zorgelijk echter de toestand op zichzelf is geworden, bewijst wel in de eerste plaats de spronggewijze verheffing van den dollarkoers. Hierdoor wordt aan den anderen kant evenwel een steun voor de effectenbeurs geschapen, hoewel het er op het oogenblik nog maar uitziet, alsof ieder verband tusschen vreemde deviezen en binnenlandsche effecten verloren is gegaan. Voorloopig houdt men zich aan het bezit van aandelen vast, wijl men bij verkoop hiervoor marktbiljetten in plaats zou ontvangen en het vertrouwen in deze biljetten in Duitschland zelf vrijwel verdwenen is. Het aanbod is dan ook vrij gering, doch aan den anderen kant is er zoo goed als geen vraag te ontdekken, waardoor groote lusteloosheid en gebrek aan zaken het karakteristieke van de Berlijnsche beurs is geworden.

De ondernemingslust wordt, behalve door de binnenlandsche en buitenlandsche politieke situaties, bovendien nog geremd door de steeds voortdurende geldschaarschte. Het behoort geen betoog, dat de geldgevers na de jongste gebeurtenissen hun voorzichtige houding nog scherper hebben doorgevoerd. Zij betoonden zich niet slechts terughoudend bij het verstrekken van nieuwe credieten, doch zijn zelfs overgegaan tot het opzeggen van reeds bestaande. Hier en daar is men in zijn voorzichtigheid wellicht zelfs iets te ver gegaan, zoodat men wel aan eenige beterschap in de naaste toekomst gelooft, indien althans een zekere ontspanning in den politieken toestand intreedt. De hausse in buitenlandsche betaalmiddelen heeft de schaarschte aan geld nog doen toenemen; zelfs was men bevreesd, dat sommige groote afnemers van buitenlandsche deviezen bij de jongste ultimo-afrekening in gebreke zouden moeten blijven. Dit is niet geschied door de onverwachte verdere verheffing der vreemde valuta's; men rekent echter op de deviezenmarkt met een voortzetting van de thans heerschende schaarschte, wijl men, zooals gezegd, uiterst pessimistisch gestemd is aangaande den verderen loop van het eigen betaalmiddel. Reeds zonder eenig bijzonder gebeuren, wies de circulatie van bankbiljetten reeds geweldig; hoeveel te meer moet dit het geval worden, nu de binnenlandsche gebeurtenissen aanleiding hebben gegeven tot zeer omvangrijke markten-verkoop in het buitenland en dus tot een nieuwe waardevermindering met al den aankeve van dien, als loonsverhoogingen, stakingen, enz. Bovendien zijn er thans stemmen opgegaan, vooral in Amerika, om het met de leening aan Duitschland, waartoe in principe reeds besloten was, nog eens aan te zien. Eén en ander heeft een geweldige mate van onzekerheid veroorzaakt.

Ook te Londen hebben de voorvallen in Duitschland grooten indruk gemaakt, nog verscherpt door de gebeurtenissen binnen de eigen grenzen. Ook Engeland heeft zijn politieken moord gehad; in verband met de begrafenis van Veldmaarschalk Sir Henry Wilson is de beurs te Londen op Maandag jl. zelfs gedurende een uur gesloten geweest. De onzekere toekomst zou zeer stellig nog scherper invloed op het beursverloop hebben uitgeoefend, indien hier tegenover niet een krachtige positie van de Londensche markt had gestaan, benevens een zeer ruime geldmarkt. Ook de financieele positie van het Gouvernement wordt gunstig beoordeeld. Tot een totaalbedrag van £ 194 miljoen aan schulden is tot nu toe geconverteerd in 3½ pCt. Conversie-leening; hoewel de geheele nationale schuld gedurende deze conversie is toegenomen met circa £ 63 miljoen, is de rentelast met £ 487.573 per jaar gereduceerd. Ten gevolge van deze financieele politiek zal de doonvoering van een Staatsleening gedurende dit jaar vermoedelijk onnoodig blijken. In verband met dezen toestand heeft de beleggingsmarkt weder eenige verlevendiging kunnen ondergaan; daarentegen zijn de afdelingen voor diverse aandelen zeer terughoudend en stil geweest. Een uitzondering hebben Zuid-Afrikaansche mijnwaarden gevormd, als gevolg van de prijsverheffing van het ruwe goud.

De beurs te Parijs werd ook in hoofdzaak beheerscht door de geldmarkt. Binnen afzienbaren tijd zal een uitgifte van het Gouvernement moeten plaats vinden; tevoren

echter is de inschrijving opengesteld op een 6 pCt. obligatie-emissie van het Crédit National tot den koers van Fr. 498,50 per Fr. 500,—. Deze uitgifte heeft, zooals vanzelf spreekt, plaats in overeenstemming met de Regeering; aan den anderen kant moet echter de geldmarkt zoo ruim mogelijk worden gehouden, zoodat de Fransche spoorwegen klaarblijkelijk (behoudens enkele uitzonderingen) geen toestemming zullen erlangen om ook hunnerzijds een beroep op het ter beschikking zijnde kapitaal te doen. In verband hiermede zijn onderhandelingen gaande tot het plaatsnemen van spoorwegobligaties in Zwitserland.

Ook de beurs te New York heeft de jongste Europeesche schokken niet zonder meer voorbij kunnen laten gaan. Een zekere reactie viel op te merken, die echter ook werd veroorzaakt door de toestanden in het eigen land. Een groote spoorwegstaking is reeds aangekondigd, terwijl de mijnwerkersstaking nog niet tot het verleden behoort. Al koestert men de hoop, dat de economische toestand niet al te zeer gedrukt behoeft te worden, het vooruitzicht op omvangrijke arbeids-conflicten oefent toch geen stimulerenden invloed op de beurs uit.

Te onzent heeft de beleggingsmarkt haar teruggaande beweging gedurende de berichtsperiode voortgezet. De debatten omtrent een mogelijke inflatie van den Hollandschen gulden hebben hiertoe het hunne bijgedragen, hoewel dit gevaar door velen niet imminent wordt geacht. Te minder, nu de Regeering blijkbaar maatregelen begint te nemen om een verder deel harer vlobbende schulden te consolideeren. Weliswaar is hieromtrent officieel nog niets verklaard, doch ter beurze fluistert men, dat een nieuwe Staatsleening zeer aanstaande mag worden geacht. Hoewel dit op zichzelf natuurlijk een gunstige omstandigheid vormt, gezien in het licht van de algemeene staatsfinanciën, wordt het door de individueele beleggers als een factor aangegrepen om tijdelijk hun oudere beleggingswaarden te realiseeren, waardoor de reeds in gang zijnde daling verderen voortgang heeft kunnen hebben.

	26 Juni	29 Juni	3 Juli	Rijzing of daling.
5 % Ned. W. Sch. 1918	89 ³ / ₄	89	89	— ¹ / ₄
4 ¹ / ₂ % " " " 1916	88 ⁷ / ₁₆	87 ¹ / ₁₆	87 ¹ / ₁₆	— ¹ / ₈
4 % " " " 1916	79 ¹ / ₁₆	78 ⁵ / ₁₆	78 ⁵ / ₁₆	— ¹ / ₈
3 ¹ / ₂ % " " "	69 ⁷ / ₈	68	68 ³ / ₄	— ¹ / ₈
3 % " " "	59 ¹ / ₂	58 ³ / ₄	58 ⁷ / ₈	— ⁵ / ₈
2 ¹ / ₂ % Cert. N. W. S.	50 ¹ / ₂	50 ³ / ₄	50 ³ / ₄	+ ¹ / ₄
5 % Oost-Indië 1915	90 ³ / ₈	90 ¹ / ₂	90 ³ / ₈	— ¹ / ₈
6 % " " 1919	96 ⁷ / ₁₆	96	96 ⁷ / ₁₆	— ¹ / ₁₆
4 % Oosten Kronerente	³ / ₄	³ / ₄	³ / ₄	— ¹ / ₄
5 % Rusland 1906	7 ¹ / ₄	7	7	— ¹ / ₄
4 % Rusl. bij Hope & Co.	7	6 ¹⁵ / ₁₆	7 ¹ / ₄	+ ¹ / ₄
4 ¹ / ₂ % China Goud 1898 ..	72	72	72	—
4 % Japan 1899	65 ¹ / ₁₆	65 ¹ / ₁₆	65 ¹ / ₁₆	—
4 % Argentinië Buiten..	64 ¹ / ₄	64 ¹ / ₄	65 ¹ / ₄	+ 1
5 % Brazilië 1895	57 ¹ / ₂	58 ³ / ₄	58 ³ / ₄	+ ¹ / ₈
7 % Staatsspoor	103 ⁷ / ₈	103 ¹ / ₂	103 ¹ / ₂	— ³ / ₈
7 % Amsterdam	104 ¹ / ₂	103 ¹ / ₂	103 ¹ / ₂	— 1

De aandeelenmarkt was te onzent meerendeels uiterst ongeanimeerd. De invloed van de berichten uit Duitschland, benevens de scherpe daling van den markenkoers zijn zeer groot geweest. Op een enkele uitzondering na is geen enkele andere overweging in aanmerking genomen en zeer zeker kon geen enkele gunstige factor tot zijn recht komen. Anders zou het allicht mogelijk zijn geweest, dat het (betrekkelijk) gunstige jaarverslag van de Nederlandsche Bank, te zamen met de nawerking van de verlaging der beleeningsrente althans op bank-aandelen in goeden zin zou hebben gewerkt. Het tegendeel is echter het geval geweest, zoodat bankwaarden de berichtsperiode met een medeelig verschil hebben verlaten.

Ook de in den laatsten tijd zoo sterk gefavoriseerde suikerafdeeling heeft onder den druk te lijden gehad, ondanks de berichten uit Indië, die melding maakten van verkoopen door de V. J. S. P. a f 13,— per picol en het vlotte verloop der suikercooperen in het algemeen. Tot nu toe zijn door de V. J. S. P. verkocht 18.833.242 picol, zoodat thans nog slechts te realiseeren zijn 3.069.416 picol superieur en 2.317.623 picol bruin.

Alleen de rubberafdeeling heeft een vrij gunstigen ondertoon te aanschouwen gegeven, hoewel het hoogst bereikte punt ook hier niet kon worden behouden. De oorzaak van de verbetering moet worden gezocht in de omstandigheid, dat eenige overeenstemming in principe is bereikt tusschen de Engelsche en de Hollandsche planters inzake eventuele maatregelen tot beperking van aanplant resp. uitvoer, al is het nog lang niet zeker of er ooit wel iets van de geopperde plannen zal kunnen komen.

	26 Juni	29 Juni	3 Juli	Rijzing of daling.
Amsterdamsche Bank	135 $\frac{1}{2}$	132 $\frac{1}{4}$	132	- 3 $\frac{1}{2}$
Koloniale Bank	122 $\frac{1}{8}$	113 $\frac{7}{8}$	113 $\frac{1}{2}$	- 8 $\frac{5}{8}$
Ned. Handel-Mij. cert. v. aand.	123 $\frac{1}{4}$	123	118 $\frac{1}{4}$ ¹	- 5
Rotterd. Bankvereniging..	90 $\frac{1}{4}$	89 $\frac{1}{2}$	89 $\frac{3}{4}$	- 1 $\frac{1}{2}$
Amst. Superfosfaatfabriek .	38 $\frac{1}{2}$	39	39 $\frac{1}{2}$	+ 1
Van Berkel's Patent	30	29	30	
Insulinde Oliefabriek.....	3 $\frac{1}{8}$	3 $\frac{1}{4}$	3 $\frac{1}{4}$	+ 1 $\frac{1}{8}$
Jurgens' Ver. Fabr. pr. aand	68 $\frac{1}{2}$	67	67 $\frac{1}{8}$	- 1 $\frac{1}{8}$
Hollandia Melkproducten ...	130 $\frac{1}{4}$	130	129 $\frac{1}{2}$	- 3 $\frac{1}{4}$
Philips' Gloeilampenfabriek	230 $\frac{1}{4}$	230 $\frac{1}{4}$	229	- 1 $\frac{1}{4}$
R. S. Stokvis & Zonen	578	578	578	
Vereenigde Blikfabrieken ..	74 $\frac{3}{4}$	73 $\frac{3}{4}$	73 $\frac{1}{4}$	- 1 $\frac{1}{4}$
Compania Mercantil Argent.	33 $\frac{1}{4}$	30 $\frac{1}{4}$	30 $\frac{1}{2}$	- 2 $\frac{3}{4}$
Cultuur-Mij. d. Vorstenland.	143 $\frac{3}{4}$	142 $\frac{3}{8}$	141 $\frac{1}{2}$	- 2 $\frac{1}{4}$
Handelsver. Amsterdam ...	360 $\frac{3}{4}$	355 $\frac{1}{4}$	346 $\frac{1}{2}$ ²⁾	- 14 $\frac{1}{2}$
Holl. Transatl. Handelsver.	18	18	18	
Linde Teves & Stokvis	75 $\frac{3}{8}$	73 $\frac{1}{2}$	73 $\frac{1}{2}$	- 1 $\frac{7}{8}$
Van Nierop & Co's Handel-Mij.	$\frac{3}{16}$	$\frac{3}{16}$	$\frac{3}{16}$	
Tels & Co's Handel-Mij.	8	10 $\frac{1}{2}$	11 $\frac{1}{2}$	+ 3 $\frac{1}{2}$
Gecons. Holl. Petroleum-Mij.	127 $\frac{3}{4}$	127	126	- 1 $\frac{1}{4}$
Kon. Petroleum-Mij.	458 $\frac{1}{4}$	456 $\frac{1}{2}$	451	- 7 $\frac{1}{4}$
Orion Petroleum-Mij.				
Afgest. Aand.	25	24	24	- 1
Steaua Romana Petroleum				
Mij. .. Afgest. Aand.	38	38	37 $\frac{3}{4}$	- 1 $\frac{1}{4}$
Amsterdam-Rubber-Mij. ..	52	58 $\frac{1}{2}$	53 $\frac{1}{4}$	+ 1 $\frac{1}{4}$
Nederl.-Rubber-Mij.	35	39	36	+ 1
Oost-Java-Rubber-Mij.	108	117	109	+ 1
Deli-Batavia.....	225 $\frac{1}{2}$	228 $\frac{1}{2}$	231	+ 5 $\frac{1}{2}$
Deli-Maatschappij	191 $\frac{1}{4}$	190 $\frac{1}{2}$	191	- 1 $\frac{1}{4}$
Senembah-Maatschappij.	279	276 $\frac{1}{2}$	272	- 7

¹⁾ Ex 7 $\frac{1}{10}$ div. ²⁾ Ex 10 $\frac{1}{10}$ div.

Tabakken bleven vrijwel zonder omzetten; ook de variaties waren dientengevolge uiterst beperkt.

De *petroleumafdeeling* heeft ook geen groote fluctuaties te aanschouwen gegeven in verband met de lusteloosheid, die allerwegen op de markt overheerschend was. Zelfs de arbitrage heeft niet kunnen ingrijpen, omdat er tegenover eventueel aanbod of vraag van die zijde geen voldoende tegenpartij was te vormen. De differenties zijn dan ook gering gebleven.

Voor de *scheepvaartmarkt* bestond in het geheel geen belangstelling; de koersen reageerden desniettegenstaande eenigszins.

	26 Juni	29 Juni	3 Juli	Rijzing of daling.
Holland-Amerika-Lijn	106 $\frac{1}{2}$	110 $\frac{3}{4}$	106	- 1 $\frac{1}{2}$
" " "gem.eig.	95	100	97	+ 2
Holland-Gulf-Stoomv.-Mij. ...	70	70	70	
Hollandsche Stoomboot-Mij.	11	10 $\frac{3}{4}$	10 $\frac{1}{4}$	- 3 $\frac{1}{4}$
Java-China-Japan-Lijn	68	68	68	
Kon. Hollandsche Lloyd. ...	9	12 $\frac{1}{2}$	11 $\frac{3}{4}$	+ 2 $\frac{3}{4}$
Kon. Ned. Stomb.-Mij.	43 $\frac{1}{2}$	42 $\frac{3}{4}$	42 $\frac{1}{2}$	- 1
Koninkl.-Paketaart Mij.	79 $\frac{1}{2}$	79	77 $\frac{1}{2}$	- 2
Maatschappij Zeevaart	45	43 $\frac{1}{2}$	43 $\frac{1}{2}$	- 1 $\frac{1}{2}$
Nederl. Scheepvaart-Unie ...	93	94 $\frac{1}{2}$	91 $\frac{5}{8}$	- 1 $\frac{1}{8}$
Nievelt Goudriaan	114	115	113	- 1
Rotterdamsche Lloyd.....	109 $\frac{1}{2}$	110	108	- 1 $\frac{1}{2}$
Stoomv.-Mij. „Hillegersberg“	49 $\frac{3}{4}$	50 $\frac{1}{2}$	50 $\frac{1}{2}$	+ 3 $\frac{1}{4}$
" " „Nederland“ ..	111	116 $\frac{1}{2}$	115 $\frac{3}{4}$	+ 4 $\frac{3}{4}$
" " „Noordzee“ ..	23	23	23	
" " „Oostzee“	45 $\frac{1}{2}$	50	49 $\frac{3}{4}$	+ 4 $\frac{1}{4}$

De *Amerikaansche markt* bleef stil en verdeeld, zonder opwekkende koersvariatiën.

	26 Juni	29 Juni	3 Juli	Rijzing of daling.
American Car & Foundry ..	169 $\frac{1}{2}$	170	170	+ 1 $\frac{1}{2}$
Anaconda Copper	107	106	105 $\frac{1}{16}$	- 1 $\frac{15}{16}$
Un. States Steel Corp.	103 $\frac{1}{2}$	104	103 $\frac{1}{8}$	- 3 $\frac{1}{8}$
Atchison Topeka.....	106	105 $\frac{3}{8}$	106	
Southern Pacific.....	95 $\frac{3}{8}$	95 $\frac{3}{8}$	95 $\frac{15}{16}$	+ 9 $\frac{1}{16}$
Union Pacific	148	148 $\frac{7}{8}$	149 $\frac{7}{8}$	+ 1 $\frac{7}{8}$
Int. Merc. Marine orig. Com.	20	19 $\frac{1}{16}$	19 $\frac{1}{2}$	- 1 $\frac{1}{2}$
" " " " prefs.	80	73 $\frac{1}{4}$	73	- 7

De *geldmarkt* bleef zeer ruim; prolongatie doorgaans 3 pCt.

GOEDERENHANDEL. GRANEN.

4 Juli 1922.

Gedurende deze week ontwikkelde zich allengs aan de graanmarkten eene algemeen vaste stemming. De nadeelige gevolgen, welke de stand der gewassen in verschillende Europeesche landen ondervindt van den drogen voorzomer,

is daarvan een der oorzaken. In Frankrijk heeft regenval in Juni weliswaar verbetering gebracht, doch voor de verkrijging van een even goed resultaat als het vorige jaar kwam de regen te laat en zelfs dreigt hij vooral den roggeoogst, die in het Zuiden reeds is aangevangen, te vertragen. Ook Duitschland zal een geringere graanoopbrengst hebben dan in 1921 en van de grootere West-Europeesche landen heeft slechts Engeland ten slotte van de droogte niet geleden. Daar heeft zij korter geduurd en de Engelsche oogstberichten zijn gunstig. De Europeesche oogstvooruitzichten steunden deze week de vraag naar tarwe, welke ten slotte vooral in Engeland nu en dan tot groote omzettingen leidde. Wel kochten ook Frankrijk en Italië enkele ladingen, doch Duitschland deed nauwelijks eenige inkoop. Aanvankelijk was de onzekerheid omtrent de distributie van Duitsch graan, waarover de Rijksdag slechts moeilijk tot eene beslissing kon komen, daarvan de oorzaak, doch daarna hield de sterke val in den markenkoers inkoop tegen. De vaste stemming werd in de hand gewerkt door minder gunstige berichten omtrent de Noord-Amerikaansche wintertarwe, waarvan de opbrengst in de Staten bij westen den Mississippi tegenvalt ten gevolge der groote hitte van de laatste weken. Particuliere oogststramingen blijven 5 tot 8 pCt. beneden het cijfer van het regeringsrapport van 1 Juni. Gelukkig blijven voor de zometarwe de vooruitzichten zeer goed, zoowel in het Noord-Westen der Vereenigde Staten als in Canada. Hier en daar was onlangs sprake van droogte, doch daar is intusschen de gewenschte regen gevallen. Ook Australië, waar sterk over droogte werd geklaagd, meldt nu regen, ofschoon verdere neerslag gewenscht blijft. Het staat te bezien, of de vaste stemming en de goede vraag naar tarwe in de importlanden zullen blijven voortduren, nu de in de afgelopen week naar Europa verscheepte hoeveelheden tarwe, zoowel als rogge overvloedig zijn geweest. Niet slechts is het Noord-Amerikaansche aandeel zeer groot, doch ook Argentinië en Australië hebben zich duchtig doen gelden en de totale verschepingen waren veel grooter dan verscheiden weken het geval is geweest. Van Australië was dit nauwelijks verwacht, daar reeds met eene definitieve vermindering in de verschepingen uit dat werelddeel werd gerekend. Van Argentinië komt het groote cijfer minder onverwacht, omdat daar juist den laatsten tijd meermalen sprake was geweest van verhooging der schatting van het uitvoersplus aan tarwe. Bovendien veroorzaakt de voortdurende regen in Argentinië, dat de maïs niet droogt en daarom van dit artikel de aanvoeren gering zijn en een grooter deel der scheepsruimte met tarwe dient te worden beladen, dan eerst in de bedoeling had gelegen.

De tarwemarkt te Chicago was in den aanvang der week flauw, doch spoedig veranderde de stemming tot de week eindigde met zeer vaste markten. De Juli-termijn sloot op 1 Juli 3 $\frac{3}{8}$, de September-termijn 3 $\frac{1}{2}$ dollarcent per 60 lbs. hooger dan eene week tevoren, van welke verhooging gisteren echter weder 1 $\frac{1}{4}$ cent en $\frac{1}{2}$ cent verloren gingen. Ook in Argentinië ondengingen de tarweprijzen eenige verhooging, doch de week eindigde onregelmatig in wisselende stemming. De prijsstijging bedroeg ten slotte 20 à 30 centavos per 100 Kgr.

Voedergranen waren over het algemeen eveneens vast en vooral La Platamais is in Europa belangrijk gestegen, speciaal nadat bekend werd, dat de verschepingen in de op 28 Juni eindigende week buitengewoon klein waren geweest. De oorzaak daarvoor ligt in den voortdurende regen, die in Argentinië niet slechts de maïs ongeschikt maakt voor verscheping, doch tevens de wegen brengt in eenen toestand, die aanvoeren tegenhoudt. Slechts 20.000 tons werden verscheept, waardoor in Europa eene belangrijke prijsverhoging kon plaats vinden. Dit geldt niet slechts voor La Platamais, doch eveneens voor Donausoorten, waarvan in den aanvang en het midden der week Hamburg en Rotterdam ieder eene lading kochten, terwijl later naar Engeland verkoopen plaats vonden. Daar vonden ook eenige stoomende ladingen La Platamais tot stijgende prijzen plaatsing, terwijl eveneens in parcels naar Engelsche havens levendiger zaken tot stijgende prijzen werden afgesloten. Op het continent kan hetzelfde slechts worden gezegd van Antwerpen. Wel toonden ook Nederland en Duitschland meer belangstelling voor La Platamais en kwamen nu en dan zaken tot stand, doch afgezien van eene enkele groote partij onderweg naar Rotterdam bleef de omzet nog matig. De goedkoopere Noord-Amerikaansche maïs trekt de Nederlandsche en Duitsche koopers nog steeds meer aan dan La Platamais en de omzet in dit artikel was in de afgelopen week steeds goed en nu en dan zelfs groot. De geringe op Rotterdam stoomende voorraden stimuleerden hier de vraag, vooral naar spoedige posities,

Noteringen.

Data	Chicago			Buenos Ayres		
	Tarwe Juli	Mais Juli	Haver Juli	Tarwe Aug.	Mais Aug.	Lijnzaad Aug.
1 Juli '22	117 ⁵ / ₈	63 ¹ / ₄	36 ³ / ₈	12,65	7,80	20,95
24 Juni '22	113 ¹ / ₄	63 ¹ / ₈	37 ⁷ / ₈	12,40	7,65	20,60
1 Juli '21	122 ¹ / ₂	62	36 ³ / ₈	17,25	8,15	19,—
1 Juli '20	276	172 ³ / ₄	101 ⁵ / ₈	24,20	9,85	25,35
1 Juli '19	220	180 ³ / ₈	69 ¹ / ₂	12,60	6,60	33,80
20 Juli '14	82	56	36 ¹ / ₂	9,40	5,38	13,70

Locoprijzen te Rotterdam/Amsterdam.

Soorten	3 Juli 1922	26 Juni 1922	4 Juli 1921
Tarwe*	14,50	14,—	19,75
Rogge (No. 2 Western) ¹⁾	12,50	12,60	21,25
Mais (La Plata)	198,—	190,— ⁴⁾	252,—
Gerst (48 lb. malting) .. ²⁾	216,—	214,—	285,—
Haver (38 lb. white cl.) .. ¹⁾	11,50	11,10	13,50
Lijnkoeken (Noord-Amerika van La Plata-zaad) ¹⁾	15,10	15,25	17,—
Lijnzaad (La Plata)..... ³⁾	460,—	455,—	422,—

¹⁾ p. 100 K.G. ²⁾ p. 2000 K.G. ³⁾ per 1960 K.G. ⁴⁾ Nieuwe oogst. *) Nr. 2 Hard/Red Winter Wheat.

AANVOEREN in tons van 1000 K.G.

Artikelen.	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	26 Juni/1 Juli 1922	Sedert 1 Jan. 1922	Overeenk. tijdvak 1921	26 Juni/1 Juli 1922	Sedert 1 Jan. 1922	Overeenk. tijdvak 1921	1922	1921
Tarwe.....	11.731	498.534	592.921	760	26.976	10.052	525.510	602.973
Rogge.....	3.582	69.724	75.597	—	—	—	69.724	75.597
Boekweit	219	9.129	3.500	—	—	500	9.129	4.000
Mais	10.502	526.984	453.432	920	60.613	37.881	587.597	491.313
Gerst	2.791	68.133	118.773	—	2.597	6.325	70.730	125.098
Haver	1.657	52.555	38.661	—	50	430	52.605	39.091
Lijnzaad.....	5.016	85.015	68.381	—	52.175	50.198	137.190	118.579
Lijnkoek.....	375	36.961	64.038	—	1.547	13.417	38.508	77.455
Tarwemeel.....	150	27.279	18.926	—	4.954	1.070	32.233	19.996
Andere meelsoorten....	—	4.690	19.507	875	2.615	1.247	7.305	20.754

doch ook aflading in de eerste helft van Juli werd geregeld gekocht. Hetzelfde gold voor de Duitse havens, waaronder vooral Bremen met sterke vraag zeer hoge prijzen betaalde. Naar Hamburg werd aanvankelijk zoowel uit Duitse als uit Deensche tweede hand vrij sterk aangeboden, doch in de tweede helft der week verminderde dit aanbod en trad zelfs Denemarken weder als koper op. De Duitse vraag naar voedsel blijft bij voortdurend groot. Behalve mais, voornamelijk van Noord-Amerika, doch ook van den Donau en Zuid-Afrika, kochten Hamburg en Bremen Donaugerst en werden zoowel op deze havens als via Rotterdam belangrijke inkoop gedaan van Noord-Amerikaansche haver. Aanwankelijk stoorde men zich in Duitsland daarbij nauwelijks aan den geleidelijk dalenden markenkoers. Nu deze echter met groote sprongen beneden 60 cent per 100 mark is gedaald, is de omzet sterk verminderd en gisteren kwamen slechts uiterst weinig zaken tot stand. Engeland kocht evenals Nederland en Duitsland geregeld Noord-Amerikaansche mais, doch de markt te Chicago toonde tot het einde der maand, na eene prijsdaling van circa 1½ dollarcent per 56 lbs. op 26 Juni weinig beweging ten gevolge van groote aanvoeren, gunstig oogstveder en lage Europeesche geldkoersen. Den 1sten Juli trad eene prijsstijging in van ¼ à 1 cent, misschien in verband met de dreigende spoorwegstaking, welke verhooging gisteren gehandhaafd bleef. Argentinië was wegens het slechte weder wel vast, doch door de geringe verscheppingen kwam het gedurende de afgelopen week slechts tot eene prijsverhoging aan de termijnmarkten van 5 à 10 centavos per 100 KG. De maisverscheppingen van Noord-Amerika waren belangrijk grooter dan de vorige week, zoodat ondanks de kleine Argentijnsche hoeveelheid het totaal geen slecht figuur maakt.

Lijnzaad was vast in sympathie met Noord-Amerika en Argentinië, doch tot de hoogere prijzen waren de zaken in Europa niet van grooten omvang.

Nederland. In ons land werd gedurende de afgelopen week niet veel tarwe gekocht. De inkoop betroffen voornamelijk Noord-Amerikaansche soorten. Voor mais was de markt levendig, ofschoon wegens gering aanbod van spoedige Noord-Amerikaansche mais de omzet niet zeer groot was. Nog steeds werd eene belangrijke premie voor stoomende en ladende partijen betaald, doch ook voor latere positie ontstond meer en meer belangstelling, zoodat ten slotte ook op begin Juli aflading geregeld zaken werden gedaan. De prijsverhoging te Chicago op 1 Juli hield echter gisteren de zaken tegen. Plata-mais en Donau-soorten wecten bij de stijgende prijzen voor spoedige Mixed mais meer belangstelling en in beide soorten kwamen meer zaken tot stand, ofschoon de lading Galfox-mais, die hier werd gekocht, wel voornamelijk haar weg naar Duitsland zal vinden.

Voor haver bestaat weder betere vraag, ook naar Duitsland, doch in gerst was slechts weinig omzet te bereiken.

SUIKER.

Volgens F. O. Licht was het weder in Duitschland gunstig voor de verdere ontwikkeling der bieten, zoodat de achterstand in den te velde staanden oogst weder wat verminderd werd.

In Tsjecho-Slowakye was het weder nogal afwisselend, doch de meeste regenbuien vielen in die streken, welke tot nu toe het meest van de droogte te lijden hadden. Indien het weder verder gunstig blijft, verwacht men een gemiddelden oogst. Het Suikersyndicaat aldaar heeft in gemeenschap met de Uitvoermaatschappij bepaald, dat er verder geen suiker uit den ouden oogst mag worden uitgevoerd en dat de aanwezige onverkochte voorraden ter beschikking der binnenlandsche consumptie moesten worden gehouden. Inmiddels staat de ontbinding van dit Syndicaat voor de deur. In geraffineerde suiker uit den nieuwen oogst kwamen vrij belangrijke afdoeningen tot stand met Engeland, Zwitserland en Triëst.

De markt in Amerika bleef vast en de noteringen voor termijn-suiker liepen na eene kleine fluctuatie verder op tot d.c. 3,34 voor September; d.c. 3,41 voor December; d.c. 3,23 voor Maart, terwijl Spot Centrifugals na eene opening bij het begin der week van d.c. 4,86, terugvielen en zich daarna herstelden tot d.c. 4,79.

De laatste Cuba-statistiek luidt:

	1922	1921	1920
	tons	tons	tons
Weekontvangst tot 24 Juni	80.380	36.087	37.936
Tot. ontv. 1 Dec.-24 Juni	3.125.130	2.888.995	3.177.699
Werkende fabrieken	24	17	18
Weekexport tot 24 Juni ..	121.454	33.137	70.909
Tot. export op 24 Juni ...	2.236.942	1.482.298	2.590.568
Tot. voorraad op 24 Juni ..	937.208	1.424.143	590.307
Weekexport, Oude oogst ..	7.184		
Tot. voorraad, Oude oogst .	19.688		

Inmiddels wordt de taxatie voor den oogst van dit eiland nu algemeen aangenomen op ruim 3¼ miljoen tons.

Op Java was de stemming der markt zeer willig en vonden verdere afdoeningen zoowel van Superieur als van No. 16 en hooger plaats, waardoor de totale verkoopen der V. J. S. P. gebracht werden op ongeveer 19 miljoen picols. De marktwaarde in Java is nu f 13¼ voor Superieur en f 11,— voor No. 16 en hooger. Voor deze laatste prijsverhoging werden verschillende ladingen Java-suiker No. 16 en hooger naar Europa afgesloten.

Het rendement van 98 fabrieken was ruim 7 pCt. hooger dan verleden jaar.

Hier te lande was de markt aanvankelijk nogal prijs-houdend en konden verdere partijen witte Javasuiker koopers vinden, welke suiker hoofdzakelijk voor expeditie naar Duitsland bestemd was. In verband met de nieuwe daling van den markenkoers had de markt gedurende de laatste dagen een kalmer aanzien. Op de termijnmarkt bleven de prijzen nagenoeg onveranderd en noteerde Augustus

f 24½/4 en December f 22½/7/8. De omzet bedroeg ongeveer 3000 tons. Prompte suiker werd geregeld verhandeld tot oplopende prijzen.

NOTEERINGEN.

Data	Amsterdam per Aug.	Londen			New York 96 p.Ct. Centrifugals
		Tates Cubes No. 1	White Java	Amer. Granulated c.i.f.	
			f.o.b. per Juli/Aug.	Juli/Aug.	
28 Juni '22	f 24½/4	Sh. 55/9	Sh. 19/3	Sh. 22/3	\$ cts. 4,73
21 " '22	f 24½/18	53/3	18/9	22/-	4,61
28 Juni '21	f 24-—	59/6	19/-	27/6	4,00
28 Juni '20	—	116/-	104/-	98/3	19,06
4 Juli '14	f 11½/32	18/-	—	—	3,26

KATOEN.

Noteering voor Loco-Katoen.
(Middling Uplands).

	1 Juli '22	24 Juni '22	17 Juni '22	1 Juli '21	2 Juli '20
New York voor Middling ..	33,05 c	21,90 c	22,55 c	12,— c	39,75 c
New Orleans voor Middling	21,50 c	22,— c	21,88 c	11,— c	39,50 c
Liverpool voor Fy Middling	13,23 d	13,74 d	12,93 d	7,85 d	26,86 d

Ontvangsten in- en uitvoeren van Amerikaansche havens.
(In duizendtallen balen)

	1 Aug. '21 tot 1 Juli '22	Overeenkomstige perioden	
		1920—21	1919—20
Ontvangsten Gulf-Havens..	4345	4963	4170
" Atlant. Havens	1744	1634	2970
Uitvoer naar Gr. Britannië	1666	1655	3008
" " 't Vasteland.	3975	3375	3170
" " Japan etc...			

Voorraden in duizendtallen	31 Juni '22	1 Juli '21	2 Juli '20
Amerik. havens.....	747	1562	891
Binnenland.....	522	1274	915
New York	197	158	34
New Orleans	150	458	305
Liverpool	888	1100	1059

Marktbericht van de Heeren Sir Jacob Behrens & Sons,
Manchester, d.d. 28 Juni 1922.

Door het betere weer in de katoendistricten en de algemeen gunstiger oogstberichten heeft de stijging van prijzen van Amerikaansche katoen tegen het einde der afgelopen week een einde genomen. Speculanten hebben nog al wat gelijkwideerd en prijzen zijn ten slotte in een week circa ½ d. gedaald. De ontvangsten van Egyptische katoen in Alexandrië zijn belangrijk grooter dan verleden jaar, terwijl prijzen vast blijven.

De vraag naar Amerikaansche garens is iets verminderd, doordat het vertrouwen der koopers geschokt is door de daling van katoenprijzen. Voor het binnenland is nog al wat vraag, doch biedingen zijn over het algemeen wat lager en Spinners zijn in de meeste gevallen niet geneigd deze te accepteren. De exportvraag is van weinig betekenis en alleen Indië toont belangstelling voor 40er mule, echter tegen prijzen, die veel te laag zijn. Ook zijn er enkele aanvragen voor getwijnde garens voor Bombay, doch in de meeste Oostersche markten schijnt men niet te willen koopen. Egyptische garens zijn vaster en er zijn meer zaken gedaan in de fijnere soorten, zoowel in enkele als in dubbele garens. Deze stijging is vrij belangrijk in 80/2 en de fijnere nummers, waaruit wel zou blijken, dat de positie van de Spinners van deze soorten wel wat verbeterd is.

Ten gevolge van de daling van de prijzen van Amerikaansche katoen waren koopers van manufacturen in het begin der week zeer huiverig om biedingen uit te brengen. Prijzen zijn echter zeer vast gebleven en hoewel niet veel zaken gedaan zijn, zijn er toch wel aanwijzingen, dat men in Indië wel wil koopen en wel speciaal stapelgoederen. Als dit werkelijk het geval mocht zijn en er voor die markten zaken tot stand komen, zal de positie van fabrikanten wel verder verbeteren. Over het algemeen is deze thans vrij gunstig, daar de meeste fabrikanten vrij goed bezet zijn, en niet meer tegen elken prijs behoeven te verkopen. Er komen nog wel niet zoo heel veel zaken tot stand,

maar de belangstelling van Indië is vrij groot en ook van de kleinere markten komen geregeld orders binnen, zoodat de stemming vrij optimistisch is.

21 Juni 28 Juni Oost. koersen. 20 Juni 27 Juni
Liverpoolnoteeringen. T.T. op Indië 1/3 1/8 1/3 1/8
F.G.F. Sakellaridis 20,00 19,75 T.T. op Hongkong 2/7 2/7
G.F. No. 1 Oomra 9,40 9,10 T.T. op Shanghai. 3/6 3/8 3/8 3/8

KOFFIE.

(Mededeeling van de Makelaars G. Duuring & Zoon, Kolff & Witkamp, Leonard Jacobson & Zonen en G. Bijdendijk).
Noteeringen en voorraden.

Data	Rio		Santos		Wisselkoers
	Voorraad	Prijs No. 7	Voorraad	Prijs No. 4	
1 Juli 1922	1.564.000	16.075	2.554.000	19.200	7½/8
24 Juni 1922	1.639.000	16.000	2.664.000	19.400	7½/8
17 " 1922	1.621.000	1)	2.736.000	19.100	7½/8
1 Juli 1921	1.058.000	12.125	2.970.000	14.500	7½/8

Ontvangsten.

Data	Rio		Santos	
	Afgelopen week	Sedert 1 Juli	Afgelopen week	Sedert 1 Juli
1 Juli 1922	41.000	11.000	33.000	7.000
1 Juli 1921	88.000	20.000	118.000	17.000

1) Feestdag.

JAVA THEE.

(Opgave Pakhuismeesteren van de Thee.)
(Herleid tot 1/1 Kisten.)

Voorraad 31 Mei 1922	54.138
Sedert aangevoerd	12.150
	66.288
Sedert afgeleverd	16.769
Voorraad heden	49.519
Waarvan in de eerste hand	10.676

Amsterdam, 30 Juni 1922.

RUBBER.

In de afgelopen week was de markt zeer onregelmatig. Het resultaat der Vergadering van de „Internationale Vereniging voor de Rubber-Cultuur in Nederlandsch-Indië" veroorzaakte aanvankelijk een sterke prijsstijging (15-20 pCt.), en enkele zaken zijn op de hoogere prijzen gedaan.

Spoedig trad echter een reactie in en tegen het einde der week waren er alleen verkooptegen tegen de hoogere noteeringen, zoodat deze vrijwel als nominaal beschouwd moeten worden.

De slotnoteeringen op de termijnmarkt zijn:

		ende voorafgaande week:
Prima Crêpe Juli	43 "	42½ "
" " Juli/Sept.	43 "	43 "
" " Oct./Dec.	45 "	44 "
Smoked Sheets Juli	43½ "	42½ "
" " Juli/Sept.	44 "	43 "
" " Oct./Dec.	45½ "	44 "

3 Juli 1922

COPRA.

De markt was deze week vast gestemd, en er ging zeer veel om.

De vraag voor loco en stoomend was zeer groot, en groote partijen werden uit de markt genomen.

De noteeringen zijn:

Java f.m.s. stoomend en op aflading f 29,87½
3 Juli 1922.

METALEN.

Loco-Noteeringen te Londen:

Data	IJzer Cleo. No. 3	Koper Standard	Tin	Lood	Zink
3 Juli 1922..	nom.	62.10/-	154.2/6	24.5/-	27.17/6
26 Juni 1922..	nom.	61.12/6	152.12/6	24.7/6	27.12/6
19 " 1922..	nom.	62.5/-	152.12/6	24.12/6	28.-/6
10 " 1922..	nom.	61.7/6	151.17/6	24.15/-	28.2/6
4 Juli 1921..	nom.	71.17/6	170.17/6	23.-/6	26.10/-
20 Juli 1914..	51/4	61.-/6	145.15/-	19.-/6	21.10/-